

Ankara Tabip Odası Şiddet Bildirim Hattı

0 530 566 75 75

Ankara Tabip Odası hekim ve sağlık çalışanlarının görevleriyle ilgili maruz kaldıkları sözlü, fiziksel veya cinsel şiddeti bildirmeleri için bir telefon hattı kurdu.

hekim postası

hekimlerin gücü, hekimlerle güçlü

Eylül 2010 Sayı: 24

HUKUKSUZ GENELGELER, SABİM, GEÇİCİ GÖREVLENDİRMELER, ROTASYONLAR, YAP-BOZ YÖNETMELİKLER, SARI ZARFLAR, HÜRMEZSİZ TUTUMLAR, RENCİDE EDİCİ SÖZLER, KOLLAMALAR, KAYIRMALAR, SUÇLAMALAR, HEDEF GÖSTERMELER

BU BASKIYI DURDURUN!

Tam Gün Yasası'nın kısmi iptalinin ardından Bakanlık hekimlere yönelik baskılarını artırıyor. Hekimler açıkça sindirilmeye çalışılıyor. Ankara Tabip Odası Bakanlık hakkında sadece Ankaralı hekimlerden değil, başka illerdeki hekimlerden de şikayetler alıyor. Hekimler her türlü baskı ile sıkıştırılmaya çalışıldıklarını hissediyorlar.

Muayenehaneleri Kapatın!

Muayenehanelerin kapatılması için, başhekimlerin Bakan'ın talimatı ile hekimlerle görüştüğü haberleri dolaşiyor. Muayenehane denetimleri aşırı artmış durumda ve sudan sebeplerle cezalar verilmeye çalışılıyor. Yeni hazırlanan muayenehane yönetmeliği ise fiilen muayenehaneleri bitiriyor. Yasa ile yapılamayan yönetmeliklerle yapılmaya çalışılıyor.

9 Saat Çalışın!

Sağlık Bakanlığı, Tam Gün sürecinin rövanşı için sürekli çıkardığı genelgelerle hekimleri köşeye sıkıştırmaya çalışıyor. 3 Ağustos 2010'da yayınladığı genelge ile 8 saatlik işgününe hiçe saydı ve hastanelerde çalışan sağlık personelinin günlük normal çalışma süresini 9 saate çıkardı. Hastanelerde öğle araları tarif ediliyor. Sanki yoğun bakımlarda, acillerde, kliniklerde, ameliyathanelerde bu mümkünmüş gibi. Hukuku hiçe sayan bu genelge TTB tarafından yargıya taşındı.

Zembereğinden Boşanmış Sözler!

Sağlık Bakanı, Tam Gün Yasası'nın kısmi iptalinden sonra hekimleri halka şikâyet ediyor. Sağlık sisteminde yaşanan çarpıklıkların sorumluluğu hekimlerin üzerine yıkılmaya çalışılıyor. Bakan her açıklamasında hekimlere ve tabip odalarına saldırmaktan geri durmuyor. Hekimlerden odamıza Bakan'ın sözleriyle ilgili bir çok şikâyet iletiliyor.

Aile hekimliği Ankara'da başladı

Birinci basamak sağlık hizmetleri kamu personeline özelleştirildi!

Aile Hekimliği Pilot Uygulaması 15 Temmuz 2010 tarihinden itibaren Ankara'da başladı. Birinci basamak sağlık hizmetleri, ticari girişimlere ve hekimlerin işletme yeteneklerine bırakıldı. Sağlık Bakanlığı uygulamaları ile sağlık hizmetini ticari bir iş olarak görmeye devam ediyor. Gereken alt yapı hazırlıkları tamamlanmadan hayata geçirilen uygulama nedeni ile mekan, personel, evrak, iletişim gibi pek çok konuda, çok sayıda eksiklik ve sıkıntı yaşanıyor. 4))

Tıp fakültesi hastanelerine el konuyor

Türk Tabipleri Birliği ve Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği tarafından 31 Ağustos 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenen basın toplantısında, sağlıkta piyasalaşmanın son hızla devam ettiği belirtilerek, "karlı olmadıkları" gerekçesiyle tıp fakültesi hastanelerine el konmak istendiği dile getirildi. 7))

Mesai saatleri düğümü yargıya taşındı

Tam Gün Yasası'nın Anayasa Mahkemesi tarafından kısmen iptal edilmesinin ardından Sağlık Bakanlığı yargı kararlarını yeni yayınladığı genelgelerle delmeye çalışıyor. Sağlık Bakanlığı 3 Ağustos'ta sağlık personelinin yemek ve çalışma saatlerini düzenleyen yeni bir genelge yayınladı. Bu genelge ile sağlık personelinin günlük normal çalışma süresi 9 saate çıkarıldı. TTB, genelgenin iptali için Danıştay'a dava açtı. 9))

Güncel	Güncel	Tecrübe	Gezgin	Siz de yazın
<p>Zorunlu Genel Sağlık Sigortası 2012'ye ertelendi Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri, alt yapısı henüz bitmeyen çalışmanın vatandaşların 'zorunlu' mağduriyetine neden olmaması amacıyla Genel Sağlık Sigortası'nı 1 Ocak 2012'ye erteleme kararı aldı. 3))</p>	<p>Tıpta Uzmanlık Sınavı da ertelendi KPSS sınavındaki kopya skandalı ve sonrasında bazı sınavlarda da kopya çekildiğinin öğrenilmesi, Tıpta Uzmanlık Sınavı'nı da etkiledi. ÖSYM Başkanı Prof. Dr. A. Ünal Yarımağan, güvenlik açısından TUS sınavının ertelendiğini açıkladı. 3))</p>	<p>"İbadet eder gibi hasta bakarım" Meslekte 50 yılı geride bırakan Dermatoloji Uzmanı Prof. Dr. Aysel Gürler, mesleki deneyimlerini ve anılarını Hekim Postası okuyucuları ile paylaştı: "Tıp bir orman, biz içinde bir katre, bir damla bile değiliz". 10))</p>	<p>Viva Yeşil Timsah! Gezgin hekimimiz Efsun Müftüoğlu'nun yolu bu kez Küba'ya düştü. Fidel'in yeşil bir timsaha benzettiği Küba'da edindiği izlenimleri Hekim Postası okuyucuları ile paylaştı. 14))</p>	<p><i>Gazetemiz Hekim Postası'na her türlü haber ve yorum yazılarınızı bekliyoruz.</i> hekim_postasi@ato.org.tr Tel: 418 87 00 / 123</p>

güncel

12 Eylül'ün Antidemokratik Ruhunu Güçlendiren Anayasa Değişikliğine Hayır!

12 Eylül 2010 tarihinde yapılacak olan referandumla ilgili süren propaganda sürecinin ülke gündemini giderek daha fazla belirlediği görülmektedir. Süreç içinde siyasi partiler yanında tüm örgütlü kesimlerin konuyla ilgili açıklamalar yaptığını, referandumun birbirinden değişik dayanaklarla, bakış açıları ile değerlendirildiğini izliyoruz.

Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu olarak referandumla ilgili görüşlerimizi meslektaşlarımızla ve kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz:

Bir meslek örgütünün bu tür konularda üyeleri üzerinde bağlayıcı pozisyonları olmadığı ortadadır. Türkiye'nin oldukça sıkıntılı olan demokrasisi ve siyaset ortamının dolaysız olarak sağlık alanını, tıp ortamını, emek ve meslek örgütlerinin hareket sınırlarını etkilediği hepimizin bilgisi dahilindedir. Buradan hareketle, hekimlerin örgütlü olduğu meslek odalarının, Türkiye'deki demokrasi tartışmalarına katılması / katkı koyması hem bir gereklilik hem de bir ödev olarak ortaya çıkmaktadır.

1982 Anayasası, emekçilere, halka, onun örgütlülüğüne, eşitlikçi, özgür, sömürsüz bir toplumu arayışına karşı, sermayenin ihtiyaçları üzerinden hazırlanmıştır. Vesayetçi bir kurum olarak ordu tarafından ABD'nin bilgisi dahilinde yapılan 12 Eylül askeri darbesinin ürünüdür.

12 Eylül'ün ürünü olan politikaların uygulayıcısı, savunucusu olan parti/partilerin yapacağı Anayasa değişikliği paketinin tarihsel olarak bu ülkede emeğiyle yaşayanların, demokrasiden, özgürlüklerden, barıştan, insana ve hakka bir düzenden yana olanların talepleriyle buluşmayacağı ortadadır. Kaldı ki bugün paketi ortaya koyan AKP'nin geçmiş sekiz yıllık icraatıyla sermayenin taleplerinin en sadık ve saldırgan uygulayıcısı olduğu açıktır.

Referandumda "Evet" kampanyası yürüten siyasal iktidarın ileri sürdüğü "12 Eylül'den hesap sorma" ve "demokratikleşme" iddiaları inandırıcılıktan uzaktır. Kendisi 12 Eylül'ün ürünü olan siyasal islamcılığın ve onun iktidara gelmiş hali olan AKP'nin, daha baştan onay verdiği, sonrasında otuz yıldır gönülden rıza gösterdiği 12 Eylül'le ve onun Anayasası'yla hesaplaşmak istediğine inanmak için hiçbir sebep yoktur.

"Kırk yıldır onlar fişledi, şimdi biz fişliyoruz.", "Bize muhalefet edenlerin kanı bozuktur." diyen milletvekillerinin; "Bir kanun yaparız. Deriz ki; Eczacılar Birliği, Tabipler Birliği, Dişhekimleri Birliği'nin birlik kanunları iptal edilmiştir." diyen Sağlık Baka-

nı'nın; "YARSAV'ı halletmemiz lâzım" diyen Başbakan'ın mensubu olduğu AKP'nin sekiz yıllık demokrasi sicili ortadadır.

Yasama ve yürütme gücünü elinde bulunduran AKP, görevi yasama ve yürütmenin faaliyetlerini denetlemek olan yüksek yargının yapısını kendisi belirlemek istemektedir. Bu sayede artık mahkemeler tarafından geri çevrilmesi kaygısı duymaksızın icraatlarını sürdürebileceklerdir. Emeğiyle geçinen bütün kesimler gibi, hekimler ve sağlık çalışanları da geçtiğimiz sekiz yıllık AKP iktidarında haklarını çoğu zaman bağımsız mahkemeler sayesinde korumayı başarabilmişlerdir.

Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu'nun Sağlık Bakanı'nı ziyaretinde; Bakanın "hastanelerime Tabip Odası'nı sokmam. Kendi işletmelerimde muhalefet istemiyorum" sözleri siyasi iktidarın demokrasi anlayışını özetlemektedir.

Paket bugün en acil sorunlarımız olan seçim barajı, siyasi partiler ve seçim yasaları, Kürt sorunu, örgütlenme ve grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı, sağlık ve eğitim alanına ilişkin kamu yararına ve çalışanların lehine olacak temel düzenlemelerin yapılması, bunlarla birlikte 12 Eylül Anayasası'nın silahlı güçlerin, sermayenin vesayetine olanak sunan yapısının kaldırılarak yerine eşit, özgür, demokratik katılım ve yönetim ortamını sağlayacak düzenlemelerin getirilmesi, Diyanet'in pozisyonu, zorunlu din dersleri vb. başlıkları içermekten öte bir bütün olarak düne göre bir ilerleme sağlamamakta, hatta yer yer 1982 Anayasası'nın gerisinde sonuçlar doğuracak maddeler içermektedir. Paketin içerisinde tek başına ele alındığında "evet, uygundur" denilecek bir iki madde, paketin bütünü ve yine paketin bu haliyle kabulü göz önüne alındığında anlamsızlaşmaktadır.

Bu paketin geçmemesi, paketin sahiplerinin işçi, emekçilere karşı politika, tarz ve yönetim pozisyonlarının güçlenmemesi önemlidir.

Kendisi 12 Eylül'ün ürünü ve takipçisi olan bir zihniyetin önümüze getirdiği, antidemokratik ruhu güçlenmiş, sermayenin ihtiyaçları temelinde bir Anayasa aldatmacasına hayır diyoruz.

Toplumun tüm kesimlerini içine alan, katılımcı, emekten, özgürlükten ve insan onurundan yana demokratik yeni bir anayasa talebimizi ve böyle bir çabaya destek vereceğimizi yüksek sesle dile getiriyoruz.

Ankara Tabip Odası
Yönetim Kurulu

ato'dan

Dr. Bayazıt İlhan
Ankara Tabip Odası Başkanı

ilhanbayo@yahoo.com

Sıcak Yaz

Çok sıcak bir yaz geçirdik. Sadece havalar değil, sıcak olan. Sağlık gündemi de, hekimlik mesleğini yakından ilgilendiren gündemler de hep sıcaktı.

Tam Gün

Anayasa Mahkemesi'nin kararından sonra Sağlık Bakanı ne kadar öfkeliydi... Kanal kanal dolaşım mahkeme kararına göre Sağlık Bakanlığı bünyesinde çalışan hekimlerin ikinci bir işte çalışamayacaklarını söyledi durdu. Buna uymayanların memurriyetten atılmaya kadar giden cezalar alacaklarını söyledi. Tartışmalar bilinçli olarak hep muayenehanelere indirildi. Öyle ya Türkiye sağlık sistemindeki bozuklukların ana sebebi muayenehanelerdi. Onlar kapanınca her şey düzelecekti. Bu arada Danıştay'ın kararı çıkmasın mı? Sağlık Bakanı'nın söylediklerinin tam tersini söyleyen bir karar...

Ancak Bakan'a göre Danıştay'ın aldığı karar hukuk fakültelerinde okutulması gereken yanlış bir karar. Muayenehane konusu ise sürekli gündemde. Birbiri ardına çıkarılan genelgelerle muayenehane işletmek neredeyse imkansız hale getiriliyor. Siz dava mı açarsınız, alın o zaman genelgeleri, bakalım yine de muayenehane işletebilecek misiniz? Bu muayenehanelerde bir şey var, tüm sistemi bozuyor...

Mesai Saatleri

"Tam Gün" yasası gereği sağlık çalışanlarının mesai saatleri haftalık 45 saatten 40 saate indi. Böyle olunca sağlık çalışanlarının öncekine göre bir saat erken işten çıkma hakları doğdu. Ama Sağlık Bakanlığı buna da bir çare buldu, müthiş bir buluşla... Saat 12 ile 14 arasında sırayla bir saat dinleneceksiniz, hastaneden ayrılmayacaksınız, gerekli olursa göreve çağırabilirsiniz! Nasıl buluş ama?

Aile Hekiminiz Geliyor, Fotoğrafınızda Yer Açın!

Ankara'da aile hekimliğine geçildi, yaz sıcağında, 15 Temmuz'da. Binlerce hekimin yaşamı değişti, çalıştıkları yer değişti. Ankara'da akşamüstü elinde bir dizüstü bilgisayarla bitkin birini görürseniz o kişi aile hekiminiz olabilir. Elektrik-su-internet aboneliğini, elektrik kesilince aşılarda bozulmasını diye alması gereken jeneratörü, kurduğu aile sağlığı merkezi için harcadığı paraları, yaptırması gereken temizliği, boyayı, hekimliğin geldiği yeri ve daha bilmem neleri düşünüyör olabilir. Aile hekimini olmayıp toplum sağlığı merkezlerine oralardan acillere, 112'lere savrulan hekimler ise başlarına geleni anlamaya çalışıyorlar. Sahi ne oldu bizim sağlık ocaklarımıza, birinci basamak sağlık hizmetlerimize?

Torba Yasa

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanı Türkiye'nin karnesinin kötü olduğu alanlardan. Tuzla tersanelerindeki ölümler durmuyor, maden kazaları bir-

çizgisini sürdürüyor. "Sınava da yapılacaksa ben yaparım, istediğim gibi de jürileri belirlerim, kim mağdur olursa olsun" diyor. Hekimlere hep düş kırıklığı ve hakkının yendiği duygusu kalıyor. Tüm meslektaşlarımızda "zaten kazanacaklar belliyse bu sınavlar neden yapılıyor?" duygusu hakim. Sahi Sağlık Bakanlığı gerçekten liyakata göre karar verilebilecek bir sınavı bir gün gelir de yapar mı? Tartışmasız bir sınavı yani...

birini izliyor. Taşeronlaşma ölüm getiriyor. Çalışma Bakanlığı birçok kez işçi sağlığı ve iş güvenliği alanını taşeronlaştırarak girişimlerde bulundu, ancak Türk Tabipleri Birliği'nin çabaları sonucu hep yargıya takıldı. Ama burada bir ısrar var. Yaz sıcağında çıkarılan "torba" yasaya konan maddelerle yine bu alanda taşeronlaşmanın önü açıldı. Hem işyeri hekimliği yapan meslektaşlarımızı mağdur edecek hem de işçi sağlığı ve iş güvenliğini olumsuz etkileyecek bir karara daha imza atıldı. Daha doğrusu Torba'dan işçiler için ölüm, bu alanda çalışan meslektaşlarımız için güvencesiz ve ucuza çalışma çıktı. Belli ki ölümler kar hırsını durduramıyor, daha çok para kazanmak birileri için her şeyden daha değerli...

Hasta Tutuklu ve Hükümlüler

Hekimlik her ne şartta olursa olsun insan sağlığının korunmasını ve yeterli tedavi hakkını gerektirir. Türkiye'de kanayan bir yara da hasta tutuklu ve hükümlülerin durumu...

Kuddusi Okkır... Onca uyarıya rağmen ölümünden bir gün önce ailesine perişan vaziyette teslim edildi. Güler Zere'yi hatırlıyor musunuz? Kanser hastasıydı ve cezaevinde olduğu için tedavisi sürekli aksıyordu. Ölümünden kısa süre önce tahliye edildi. Bakın şu haber ne kadar can yakıcı: Abdullah Akçay isimli çocuk tutuklu lösemi hastalığına yakalanıyor. Adli Tıp Kurumu önce mahkum koğuşunda tedavi olabilir diyor, itiraz üzerine yeni karar olmadan, tahliye olmadan yaşamını yitiriyor. Hekimler "huzur ve vedalaşma hakkı" istiyorlar, mümkün olmuyor. Abdullah ölüyor, bir mahkum koğuşunda, yaz sıcağında...

Şimdi sağlık durumu kritik, tahliye edilmeyi bekleyen diğer tutuklu ve hükümlüler var. Erol Zavar var, diğerleri var... Zaman onların aleyhine işliyor. Yetkililerin onların sesini duyup geç olmadan adım atması gerekiyor. İnsanlık için...

Ankara Tabip Odası
Basın Yayın Komisyonu
ürünüdür.
Ayda bir yayınlanır.
ATO üyelerine
ücretsiz gönderilir.

Hekim Postası

Sahibi:

Ankara Tabip Odası adına
Dr. Bayazıt İlhan

Sorumlu Yazı İşleri

Müdürü:

Dr. Bayazıt İlhan

Yayımlayan:

Ankara Tabip Odası

Yayının Türü:

Yerel, süreli

Yayının Şekli:

Aylık Türkçe

Yıl: 2010

Sayı:24

Yayın İdare Merkezi:

Ankara Tabip Odası

Mithatpaşa Cad.

No: 62/18 Kızılay

ANKARA

Tel : (312) 418 87 00

Fax : (312) 418 77 94

www.ato.org.tr

Yayın Kurulu:

Dr. Arzu Erbilici

Dr. Ayтуğ Balcıoğlu

Dr. Harun Balcıoğlu

Dr. Selçuk Atalay

Dr. Serdar Koç

Dr. Seyfi Durmaz

Editör: Jülide Kaya

İletişim:

Jülide Kaya

Haber, yorum ve yazılarımızı

hekim_postasi@ato.org.tr

adresine gönderebilirsiniz

15.000 adet basılmıştır.

Baskı öncesi hazırlık:

GEO Tanıtım ve Reklam Hizmetleri

Turgut Reis Caddesi 47/6 06570

Maltepe /Ankara

Tel : (0312) 229 09 85

Faks : (0312) 230 82 76

geotanimit@gmail.com

Basım yeri ve tarihi: İhlas Gazetecilik AŞ, Turgut Özal Bulvarı Demirciler Sitesi 1.Cadde No:68 Steller Ankara TEL: 353 29 61 / 13 Eylül 2010

Şimdilik kurtulduk: Zorunlu Genel Sağlık Sigortası 2012'ye ertelendi

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) yetkilileri, alt yapısı henüz bitmeyen çalışmanın vatandaşların 'zorunlu' mağduriyetine neden olmaması amacıyla Zorunlu Genel Sağlık Sigortası'nı 1 Ocak 2012'ye erteleme kararı aldıklarını açıkladı.

Kansu Yıldırım

Sosyal Güvenlik Reformu Kanunu olarak nitelendirilen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Zorunlu Genel Sağlık Sigortası" olunmasına ilişkin hükümü iki yıllık ertelemeyen sonra 1 Ekim 2010 tarihinde yürürlüğe girecekti. Ne var ki, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) yetkilileri, alt yapısı henüz bitmeyen çalışmanın vatandaşların 'zorunlu' mağduriyetine neden olmaması amacıyla Meclis açıldıktan sonra yasanın ilgili hükmünü 1 Ocak 2012'ye erteleme kararı aldıklarını açıkladı.

SGK'nın erteleme kararı, SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı kapsamı dışında kalanlar ile Yeşil Kart uygulamasından yararlanamayan 3 milyon kişiyi, 1 Ekim'e kadar zorunlu GSS'ye kaydını yaptırmaması durumunda, 760 lira para cezası ve en yüksek orandan prim ödeme yükümlülüğünden şimdilik kurtardı gözüküyor.

SGK gelir tespiti yapacak ama neden?

1 Ocak 2012'den itibaren yürürlüğe girecek zorunlu Genel Sağlık Sigortası kapsamına, SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'ndan sosyal güvencesi olmayan ve Yeşil Kart uygulamasından yararlanamayan yaklaşık 3 milyon kişi dahil edildi ancak bu yurttaşlarımızın primini cepten ödemesi gerekecek. Ödenecek miktarı ise SGK belirleyecek. Akıllarda soru işareti uyandıran nokta bu miktarın ne kadar olacağı ve hangi kriterlere göre belirleneceği?

SGK, gelirleri tespit için banka hesaplarını da inceleyecek

Genel Sağlık Sigortası kapsamındaki ile sosyal güvencesi olmayan yurttaşların tespiti için SGK aile gelir testi uygulayacak. SGK tarafından yapılacak tespit sonucunda yurttaş, aylık gelirine göre prim ödeyerek Genel Sağlık Sigortası'ndan ancak bu şekilde yararlanılabilecek. SGK, GSS kapsamındaki yurttaşların gayrimenkullerinin yanı sıra mevduat hesaplarını ve kredi kartı limitlerini de kontrol ederek kayıt altına alacak. SGK yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, kurum görevlileri yurttaşların evlerine de giderek yaşam standartlarına göre gelir tespitinde de bulunabilecek.

Zorunlu mağduriyetin diğer adı GSS kapsamında neler vardı?

Normal şartlarda 1 Ekim 2010 günü yürürlüğe girecek GSS ile tüm yurttaşlar, zorunlu Genel Sağlık Sigortası (GSS) olacaktı. Sözde kamu yararı gözetilerek yürürlüğe konulacak GSS, gerçekte işsizler ve düşük gelirli ücret diliminde olanlar için olumsuz sonuçlar doğuracaktı.

18 yaşını doldurmuş kişiler, işçiler, memurlar, işsizler, hükmün yürürlüğe gireceği 1 Ekim gününden itibaren 10 günü takip eden bir ay içerisinde GSS evraklarını doldurup bağlı bulunan SGK merkez müdürlüklerine iletmemeleri durumunda, önce veremeyen herkese, bir asgari ücret tutarında 760 lira idari para cezası uy-

gulanacak, bu kişiler ayda 1521 liradan fazla kazanıyor kabul edilecek ve 183 lira tutarındaki aylık GSS primıyla cezalandırılacaklardı.

Hali hazırdaki GSS ile ayrıca, kurum, devlet hastanesi, üniversite hastanesinde yapılan muayenelerde yurttaşların sevklı olarak başvurup vurmadığına bakılarak katılım payı yarıya indirilebileceği gibi 5 katına kadar arttırılabilecekti. Bu durumda katkı payı ödemedi tedavi olmak imkansızlaşıyor.

GSS kapsamında gazeteciler, matbaa işçileri, gemi personeli, uçuş personeli, kaynakçı, şeker sanayi çalışanları ve posta dağıtıcıları gibi mesleklerin fiili hizmet süresi zammı, yani "Yıpranma Payı" ortadan kaldırılıyor.

Uzman kişilerin konu ile ilgili yaptığı tespitlere göre, "01 Ekim 2010 tarihinden itibaren zorunlu genel sağlık sigortası (GSS) olacağı için evde oturan kişi sayısı ve eve giren gelir kişi sayısına bölündüğünde aylık kişi başına düşen geliri;

- 253.50 TL ve altında olanlar yeşil kartlı olacaklar,
- 253.50 liradan çok, 760.5 liradan az geliri olanlar her ay 30.42 lira,
- 760.50 liradan çok 1521 liradan az geliri olanlar her ay 91.26 lira,
- 1521 liradan çok geliri olanlar her ay 182.52 lira, GSS prim borcuyla karşı karşıya kalacaklar ve SGK'lı olarak hastaneye gittiklerinde bir kuruluş bile borçları varsa sağlık hizmeti alamayacaklar."

Pratisyen Hekimlik Kongresi Ekim ayında gerçekleştirilecek

Hekim Postası

Pratisyen Hekimlik Kongresi'nin 15. si 27 -31 Ekim 2010 tarihlerinde Antalya Side'de gerçekleştirilecek. Türk Tabipleri Birliği Pratisyen Hekimler Kolu, Genel Pratisyenlik Enstitüsü ve Pratisyen Hekimlik Derneği tarafından düzenlenecek olan kongreye ilişkin yapılan açıklamada; son yıllarda sağlık ortamında yaşanan gelişmelerin pratisyen hekimleri olumsuz etkilediğine dikkat çekilerek, şu ifadeler yer verildi: "Sağlık sisteminde hangi değişiklik yapılsa yapılsın sistemin temel taşları hep bizler olacağız. İyi hekimlik değer-

lerine sahip çıkmak, güvencesiz çalışmayı kabullenmemek ve mesleki bağımsızlığımızın elimizden alınmasına müsaade etmemek bizlerin elindedir. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin temel taşları biz pratisyen hekimler bu alanda hep birlikte özel bir hizmeti gerçekleştiriyoruz. Mesleki geleceğimiz için farklı hekim gruplarımızı gibi ayrılmaya müsaade etmemeli, hep birlikte bir arada olmalıyız. Ülkemizde maalesef ki pratisyen hekimler dışında pek çok kuruluş birinci basamağa ve pratisyen hekimlere yönelik eğitim organizasyonları düzenlemeyi sürdürmektedir. Oysa eğitim etkinliği aslen mesleki örgüt, üniversite ya da o hekimlik

alanının bilimsel derneği tarafından düzenlendiğinde en doğru anlamına ulaşır. Sağlık ortamının ayrılmaz bileşenleri olarak hep birlikte etik değerler içerisinde, iyi hekimlik ve toplum sağlığı için kısıtlı imkanlarımızı paylaşmak bizleri ileriye götürecektir. Bu anlamda 15. Pratisyen Hekimlik Kongresi'ne katılımınızı bekliyoruz". Ayrıntılı bilgi için: www.pratisyen2010.org

Tam kölelik sistemi bu olsa gerek!

Sağlık Bakanlığı tarafından 30 Temmuz 2010 tarihinde yayımlanan Döner Sermaye Ek Ödeme Yönetmeliği'nin ardından İzmir'deki sağlık kurumlarında 17.00-20.00 saatleri arasında da hasta muayenesi sürecek, kan alma, ultrason, EKG, röntgen gibi hizmetler de devam edecek. İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde akşam mesaisi başlarken, Atatürk Eğitim ve Araştırma ile Tepecik Eğitim Araştırma hastanelerinde bayram sonrası akşam hizmet verilmeye başlanacak. Uygulamaya başlayan hastanelerde saat 17.00'den sonra uzman doktorlar polikliniklerde hasta muayene edecek. Akşam mesaisinde ameliyatlar da gerçekleştirilecek. Buna göre sabah 08:00 de işe başlayan sağlık çalışanı ve hekim günde 12-14 saat arası çalışmaya zorlanacak. Karşılığında ise yüzde 30 fazla döner sermaye ödemesi alacak.

Tıpta Uzmanlık Sınavı da ertelendi

KPSS sınavındaki kopya skandalı ve sonrasında geriye dönük olarak bazı sınavlarda da kopya çekildiğinin öğrenilmesi, Tıpta Uzmanlık Sınavı'nı da (TUS) etkiledi. Basına yansıyan TUS'un erteleneceği yönündeki spekülasyonlar üzerine TTB Merkez Konseyi Başkanı Dr. Eriş Bilaloğlu, ÖSYM Başkanı Prof. Dr. A. Ünal Yarınmağan ile görüştü. Yapılan telefon görüşmesi sonucunda "güvenlik açısından sınavın ertelenmesine karar verildiği, mümkün olan yakın bir zaman içerisinde yapılması için çaba harcanacağı, konuyla ilgili bilginin kamuoyu ile paylaşılacağı" bilgileri teyit edildi. Basına yansıyan "TUS'un ertelenmesi" ile ilgili haberler ÖSYM Başkanı ile görüşülerek doğrulandı.

Disiplin cezasından kaynaklı performans dayalı ek ödemeleri hakkında genelge

Sağlık Bakanlığı tarafından Disiplin Cezasından Kaynaklı Performansa Dayalı Ek Ödeme Kesintileri Hakkında bir genelge yayınlandı. Sağlık Bakanlığı Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından 3 Eylül 2010 tarihinde yayınlanan Disiplin Cezasından Kaynaklı Performansa Dayalı Ek Ödeme Kesintileri hakkındaki 2010/64 sayılı genelgeye www.performans.saglik.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

güncel

Aile hekimliği Ankara'da iki ayını doldurdu

Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri -Kamu Personeline- Özelleştirildi!

Hekim Postası

Aile Hekimliği Pilot Uygulaması 15 Temmuz 2010 tarihinden itibaren Ankara'da başladı. Mevcut sağlık ocaklarının isimleri "Aile Sağlık Merkezi" (ASM) olarak değiştirilirken, Ankara genelinde toplam bin 247 aile hekiminin görev yapması bekleniyor. Uygulamaya göre her 3 bin 500 kişiye bir aile hekimi düşüyor.

Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Ankara'da ikinci ayını doldurdu doldurmasına ama birçok sorunu da beraberinde getirdi. Gereken alt yapı hazırlıkları tamamlanmadan hayata geçirilen uygulama nedeni ile ASM'lerde mekan, personel, evrak, iletişim gibi pek çok konuda, çok sayıda eksiklik ve sıkıntı yaşanıyor.

Sorunların başında aile sağlığı elemanı olarak görev yapacak ebe- hemşire yetersizliği geliyor. Ebe ve hemşireler çoğunlukla sisteme girmek istemezken, sistem görevlendirmelerle sürdürülmeye çalışılıyor. Birçok ASM de aile hekimliği yapan hekimler yardımcı personeli olmadan yalnız başına çalışmak zorunda kalıyor.

Örneğin altı hekimin çalıştığı bazı ASM'lerde hiç hemşire yok! Öte yandan, halka sürekli olarak aile hekimlerinden çok fazla hizmet alacakları söyleniyor. Verilmesi olanaksız bir hizmet vaad ediliyor. Yaşanılan aksaklıklar nedeniyle de halkla hekim karşı karşıya geliyor.

Hekimler ceplerinden para harcıyor!

Öte yandan İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yer verilmeyen hekimler 15-20 bin TL harcamak zorunda bırakıldı. Bir ayı aşkın bir süre aile hekimlerine

maaşları ödenmediği için hekimler kredi kartlarına yüklendiler, krediler çektiler.

Özetle, Ankara'da birinci basamak sağlık hizmeti; ticari girişimlere, hekimlerin işletme yeteneklerine bırakıldı.

Aile hekimliği uygulama yönetmeliğine göre kamunun kiraladığı mekanlar çoğunlukla en alt kategori olan D kategorisinde, hatta daha da altında. İl Sağlık Müdürlüğü'nün verdiği binalarda eksiklikler bir türlü bitmek bilmiyor. Hekimler her gün elektrikçi, su tesisatçısı çağırarak zorunda kalıyor. Elektrik kesintileri için hekimler yardım istediğinde Müdürlük kendilerine ceplerinden jeneratör almalarını öğütüyor.

Bir diğer sorun ise aile hekimlerinin bölgesinde bulunan cezaevi, kadın sığınma evi gibi yerlere de bakmak zorunda bırakılması. Soruyoruz; 3500 nüfusa bakan bir hekim bir de cezaevi doktorluğu nasıl yapar?

İdarenin hekime tutumu kaygı verici

İdarenin aile hekimlerine yönelik tutumu da kaygı verici. Sağlık Müdürlüğü çalışanlarının bir bölümünün, aile hekimlerinin çok para aldığı için her şeyi yapmak zorunda olduğunu açık olarak ifade ettiğini duyuyoruz. "Şikayete yol açarsanız ceza alırsınız ve sözleşmeniz feshedilir" ifadesiyle hekimlerin tehdit edildiğini öğreniyoruz. Çok açık ortada ki Sağlık Müdürlüğü ASM'lerdeki hekimleri kendi başlarının çaresine bakmak üzere ortada bıraktı.

Bunun anlamı birinci basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi, piyasalaştırılmasıdır.

Dr. Bayazıt İlhan

Dr. Selçuk Atalay

ATO tarafından Aile Hekimliği Pilot Uygulaması ile ilgili 27 Ağustos 2010 tarihinde düzenlenen basın toplantısında, Ankara'da birinci basamak sağlık hizmetinin; ticari girişimlere ve hekimlerin işletme yeteneklerine bırakıldığına dikkat çekilerek, sağlık hizmetinin ticari bir iş olarak görülmesi eleştirildi. ATO Başkanı Bayazıt İlhan ve ATO Genel Sekreteri Selçuk Atalay tarafından yapılan açıklamalarda; birinci basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirildiğine vurgu yapılarak, Sağlık Bakanlığı sağlığı her hangi bir alınıp satılan mal olarak görmekten vazgeçmeye çağırıldı.

Ne bekliyoruz, ne istiyoruz?

Vatandaşında hekimin de sağlık alanından beklentisi açıktır:

- Hekime insanca yaşayabileceği bir ücret verilmelidir.
- Mesleki bağımsızlığı yok edecek hekimleri baskı altına alacak uygulamalardan vazgeçilmelidir.
- Birinci basamak ticarethaneleri olarak kurgulanmış ASM düzeni sağlığa, hekimlere zararlıdır.
- Sağlık finansmanı genel vergilerden karşılanmalıdır.
- Katkı payı v.b. sağlığa erişimi zorlaştıran uygulamalardan vazgeçilmelidir.

- Vatandaşı ve hekimlere sınıflara bölmek yanlıştır. Herkese eşit bir sağlık hizmeti verilmelidir.

- Sağlık hizmeti vatandaşın, vatandaşlıktan doğan bir hakkıdır ve nitelikli iyi planlanmış bir sağlık hizmeti almalıdır.

Ancak tüm bu çağdaş adımların atılması için öncelikle Bakanlığın temel ideolojik tercihinden, sağlığı her hangi bir alınıp satılan mal olarak görmekten vaz geçmesi gerekir. Türkiye sağlık ortamının temel sorunu bu ticari bakıştır. Sağlık ticareti yapılacak bir hizmet değildir.

Aile hekimliği uygulaması sağlık alanına atılmış bir nötron bombası gibi!

ATO Pratisyen Hekim Komisyonu
Aile Hekimliği İzleme Komitesi

Ankara'da sağlık alanında "yeni" bir uygulama başladı. 15 Temmuz 2010 tarihinde Ankara'da aile hekimliği uygulaması hayata geçti. Gelenik gideni aratabildiği, yeni bir hükümetle daha da gerilere gidilebildiği çok görülmüştür.

Yeni bir bomba ürettiğini açıklamıştı ABD, yepyeni ve temiz bir bomba diyordu. Nötron bombası öyle binaları yakıp yıkan, yangınlar çıkaran bir bomba değildi. Yalnızca canlıları yok eden yeni bir silahtı bu. İnsanları hayvanları öldürüyor ama binalar, fabrikalar sapsağlam kalıyordu.

Haftalardır, Ankara için aile hekimliği uygulamasının halka nasıl da olumlu şeyler getireceğini, 1. basamak sağlık hizmetlerinin aile hekimliğiyle nasıl da çözümleneceğini, üstelik hekimlerin bol para kazanacağını, Bakanlık ve Sağlık Müdürlüğü yetkilileri anlata anlata bitiremiyorlar.

Bizce, ülkemize uyarlanmış haliyle aile hekimliği 7 yıldır aşama aşama uygulanan sağlıkta dönüşüm uygulamasının en önemli bölümünü oluşturur. Sağlıkta dönüşüm, sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesinin, hastanın müşteri yapılmasının yani sağlığın kamu hizmeti olmaktan çıkarılmasının adıdır. Aile hekimliği uygulaması da 1. basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesidir.

Aile hekimliği uygulaması, 47 yıldır özellikle kırsal kesimde ve varoşlarda yaşayanlar için ev, ocak bellediği; nüfus cüzdanını, TC numarasını gösterip hizmet almaya alıştığı sağlık ocaklarının minik minik muayenehaneciklere bölündüğü sistemin adıdır Türkiye'de.

Nötron bombası örneğini boşa vermedik, sağlıkta dönüşüm ve onun en önemli ayağı aile hekimliği uygulaması sağlık alanına atılmış bir nötron bom-

basıdır. Yangın yok, gürültü yok, yıkıntı yok... Ama büyük bir çöküntü var, değişim var. Sağlık ocağı binası aynı bina. Duruyor orada. Dıştan bakınca sadece eskimiş, bakımsız "SAĞLIK OCAĞI" tabelası gitmiş, yepyeni, gıcır gıcır "AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ" tabelası konmuş.

Yıllar yılı idarenin destek olmadığı, yatırım yapmadığı, bilgisayar ve teknik donanımı esirgediği, denetlemediği, arayıp sormadığı sağlık ocağının yerine koyduğu aile sağlık merkezi için oluk oluk para akıtılıyor. Demek ki yapılabiliyormuş. Demek ki para varmış. Niye yapılmamış? Çünkü her özelleştirme öncesinde olduğu gibi sağlık ocakları da gözden düşürülmek istenmiş. Niye şimdi yapıyor? Çünkü artık oraların yükünden kendini kurtaracak. Artık oraları minik muayenehaneciklere kiraya verip kurtulacak Sağlık Bakanlığı. Ardından da 3.500 kişinin yükünü ve yığınla görev ve sorumluluğu yüklediği aile hekimin karşısına geçip hesap soracak, "neden yapmadın, niçin eksik bıraktın niye gitmedin" diyerek.

Bu arada vatandaşlara hala 7 gün 24 saat aile hekimine ulaşabileceği, hastanın ayağına aile hekiminin gideceği gibi gerçekçi olmayan mesajlar veriliyor. Vatandaş Ankara'ya bu uygulama gelinceye kadar uygulanan 5 yıl içinde ve 51 ildeki uygulamada bunun böyle olmadığını gördü. Ankara'da da görecekiz.

25 Mayıs 2010 tarihli Aile Hekimliği Yönetmeliği aile sağlığı merkezlerini A, B, C, D olarak dört kategoriye ayırmıştır. A kategori; ultrason, EKG gibi daha donanımlı ve konforlu merkezler iken D kategori; daha donanımsız merkezleri ifade etmektedir. Bu durum yurttaşları sağlık hizmeti alma açısından sınıflara ayıran bir durumdur.

TTB'nin bilim adamlarına yaptırdığı araştırmalarda, yoksulların, kırsal kesimde yaşayanların, işsizlerin sağlık hiz-

metine ulaşma olanaklarının azaldığı, koruyucu sağlık hizmetlerinin aksadığı görülmüştür. Çünkü aile hekimi çalışması, performans ölçekleriyle değerlendiriliyor. Bu çalışmaların performans ölçülerinde yeri yoktur.

Aynı aileden kişilerin isterlerse ayrı aile hekimine kayıt olabilmesi bir özgürlük değil, sağlık hizmetinin aileye ve topluma yönelik bütüncül bir hizmet olmasını engellemektedir.

Ekip hizmeti olarak verilmesi gereken 1. basamak hizmetlerin, bir hekim ve bir aile sağlığı elemanı ile verileceği iddiası trajikomik bir iddiadır.

Toplum sağlığı açısından kamu eliyle verilmesi hayati ve zorunlu olan 1. basamak sağlık hizmetleri, iş güvencesiz/sözleşmeli, muayenehanecilik mantığıyla çalışan, rekabet etme becerisi beklenen, 1. basamağın asıl işlevi olan koruyucu hizmetler tedavi edici hizmetleri önceleyen, esnaf gibi düşünmesi beklenen aile hekimine emanet edilmektedir. Hekimler 6 yıllık tıp eğitiminde hastalıkları, korunma ve tedavi yollarını öğrendiler. Şimdi 30'lu 40'lı yaşlarından sonra "işletmecilik" öğrenecek, işletmecilik yapacak ve işletmeci gibi davranmak zorunda kalacaklardır.

Aile hekimi arkadaşlarımız aslında

bugüne kadar zaten ödenmesi gereken, hak ettikleri ücretleri alabilmek için öncelikle bir sözleşme imzaladılar. Devlet memuruysa şimdilik ücretsiz izinli sayıldılar, ama sonrası meçhul. Özelde çalışırken sisteme dahil oldularsa sözleşmesi feshedilen hekim işsiz bir hekim olacak. Şimdilik sözleşme Sağlık Bakanlığı ile imzalandı, ama pek yakında devreye SGK'nın gireceğini herkes söylüyor. O zaman sözleşmenin maddeleri özlük haklarından neler götürür, iş güvencesini nasıl gasp eder kimse bilmiyor.

SGK ile sözleşmeden sonra hekim ücretini devlet ödemeyi sürdürürse halk için parasal sorun olmayabilir. Ama bu iş prim ödemeye varırsa olacakları tahmin etmek zor değil.

TTB; sağlıkta dönüşüm programının tümüne ve aile hekimliği uygulamalarına her zaman karşı çıkmış, hekimlerin özlük hakları ve toplumun sağlık hakkı için mücadele etmiştir. Etmeye de devam edecektir. Aile hekimliği sürecinin takipçisi olmaya, çözüm değil sorun ürettiği ve üreteceği açık olan bu sisteme karşı durmaya devam edeceğimizi; aile hekimi olsun Toplum sağlığı merkezi hekimi olsun tüm hekim arkadaşlarımızın yanında olmaya devam edeceğimizi aracılığımızla bir kez daha duyurmak isteriz.

Aile hekimleri yaptığı tevkifat tutarlarını elektronik ortamda beyan edecek

Temizlik, sekreterlik, şoförlük gibi hizmetler için yanında çalıştıracakları personele yapacakları ödemeler ile serbest meslek işleri dolayısıyla yapacağı ödemelerden vergi tevkifatı yapmak zorunda olan aile hekimleri, ilgili vergi dairesinde muhtasar yönünden mükellefiyet kaydı yaptıracak. Aile hekimleri yapmış oldukları tevkifat tutarlarını muhtasar beyannameyle beyan ederek, ödeyecek. Aile hekimlerinin yapacakları tevkifatlara ilişkin olarak verecekleri muhtasar beyannamelerinin, elektronik ortamda verilmesi zorunlu olacak. Bu zorunluluğa uymayanlara, durumlarına uygun özel usulsüzlük cezası kesilecek. Uygulama 1 Eylül'den itibaren uygulamaya geçirilecek.

Sağlık Bakanlığı Ankara için aile hekimliği uygulamasının halka nasıl da olumlu şeyler getireceğini, 1. basamak sağlık hizmetlerinin aile hekimliğiyle nasıl da çözümleneceğini, üstelik hekimlerin bol para kazanacağını işte bu ilanlarla anlatmaya çalıştı ama gerçek öyle değil!

güncel

Anayasa Mahkemesi 'Tam Gün' yasasını kısmen iptal etti

Akdağ'dan geç gelen itiraf: "Karar, Sağlıkta Dönüşüm'ü olumsuz etkiledi"

Hekim Postası

Anayasa Mahkemesi kamuda çalışan doktorların muayenehanelerini kapatmasına neden olacak Tam Gün Yasası'nı kısmen iptal etti. CHP tarafından açılan ve Tam Gün Yasası'nın bazı maddelerinin iptali istenen dava Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlandı.

Anayasa Mahkemesi, doktorların tam gün çalışmasını ana-

yasaya aykırı bulmadı ancak Tam Gün Yasası'ndaki bazı düzenlemeleri iptal etti.

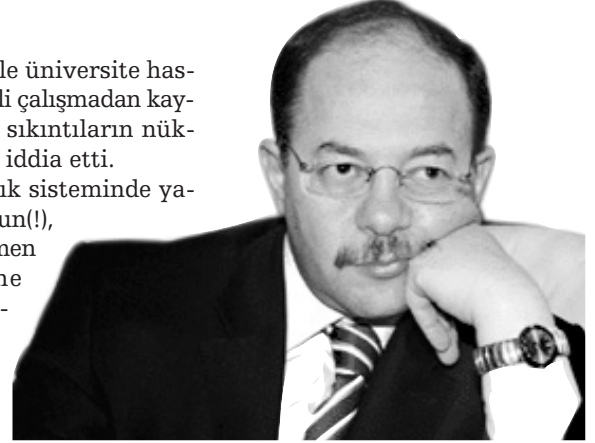
Tam Gün Yasası'nın iptalinin ardından kamuoyuna yaptığı açıklamalarda, Anayasa Mahkemesi kararının Sağlıkta Dönüşüm Programı'nı (SDP) etkilemeyeceği yönünde iddialarda bulunan Sağlık Bakanı Recep Akdağ en sonunda kısmi iptal kararının SDP'ni olumsuz etkilediğini itiraf etti.

Sağlık Bakanlığı'nın web sitesinde yayımlanan habere göre, 10-12 Ağustos 2010 tarihlerinde Kars-Ardahan-Iğdır'a gerçekleştirdiği gezilerde Sağlık Bakanı Recep Akdağ, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararının ardından çıkacak karara göre yeni düzenlemelere gideceklerini ifade etti.

Kısmi iptal ile yasanın zedelenildiğini kabul ve itiraf eden

Akdağ, özellikle üniversite hastanelerinde ikili çalışmadan kaynaklanan eski sıkıntıların nükesedebileceğini iddia etti.

Akdağ, sağlık sisteminde yalanan uyumun(!), bu kararla kısmen zedelenmesine rağmen, kararın etkisinin sınırlı kalacağını da sözlerine ekledi.

Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik Danıştay Dava Kurulu'nca incelendi

Hekim Postası

23.12.2008 günü 27089 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmeliği'nin bazı maddelerin iptali istemi için Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nce açılan davada, Danıştay 10. Dairesi tarafından verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabul, kısmen reddine ilişkin karara itirazlar, Danıştay İdari Dava Dairleri Kurulu tarafından incelendi.

Danıştay İdari Dava Dairleri Kurulu tarafından yapılan inceleme sonucunda, ilgili yönetmeliğin yürütmesinin durdurulması için istenen maddelerin incelenmesi kabul edildi, Sağlık Bakanlığı'nın itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına karar verildi.

Genel olarak idarenin düzenleme yetkisinin kapsamı ve sınırlarının irdelendiği söz konusu kararın gerekçesinde dikkat çeken bir nokta, "Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmeliğin, temel insan haklarının başında gelen yaşama hakkı kap-

samında bulunan kişinin vücut bütünlüğünün dokunulmazlığı ile ilgili olduğu, Yönetmelik kapsamındaki araştırmaların kişi dokunulmazlığına müdahale oluşturduğu ve bu hakkın bilimsel araştırma amacıyla belli ölçülerle de olsa sınırlandırıldığı"dır.

"En temel insan hakkı olan vücut bütünlüğünün dokunulmazlığı ilkesinin ancak yasayla sınırlandırılabilmesi, bunun da Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve bu temel hakkın özüne dokunulmaksızın yapılacağına, yasa düzenlenmesi olmadığında kişinin rızası olsa dahi bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulmasının Anayasa'ya aykırılık oluşturacağı" da gerekçeler içinde yer aldı.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nca, davaya konu yönetmeliğin böyle bir yasal dayanağı bulunmadığı, yönetmeliğin dayanağı olarak gösterilen yasa maddelerinin de Sağlık Bakanlığı'na bu alanda düzenleme yapma yetkisi vermediğinden iptali istenen yönetmelik hükümlerinde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varıldı.

Hacettepe Hastanesi işçileri maaşları için eyleme gitti

Bir buçuk aydır maaş alamayan ve hastanede taşeron firmaya bağlı çalıştırılan işçiler iki saat iş bıraktı. Taleplerini hastane yönetimine ileten işçiler alacakları ödenmezse eylemi genişletecek.

BİA Haber Merkezi

Hacettepe Üniversitesi hastanelerinde taşeron olarak çalıştırılan işçiler bir buçuk aydır maaşlarını alamadıklarını söyleyerek iş bırakma eylemi yaptı.

Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) ve Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası'nın (DEV SAĞLIK-İŞ) örgütlediği ve 6 Eylül'de yapılan iki saatlik iş bırakma eylemine yaklaşık 700 işçi ve onlara destek için gelen eylemci katıldı. İşçiler "İnsanca yaşam ve güvenceli gelecek istiyoruz! Maaşlarımız düzenli ödensin" pankartı taşıdı.

Basın açıklamasını okuyan DEV SAĞLIK-İŞ İç Anadolu bölge temsilcisi Sevinç Hocaoğulları sorunun dört yıldır devam ettiğini belirtti.

"Hacettepe Hastaneleri sağlık emekçileri olarak taşeron işçisinden kadrolu, 4-B'li sözleşmeli sağlık emekçisine kadar bu gün

olduğu gibi bundan sonrada Hacettepe Hastaneleri işçilerinin ücretleri düzenli yatana kadar, iş ve ücret güvenceleri sağlanana kadar ortak mücadele etmeye, yine tüm sağlık emekçilerinin hakları için ortak mücadele etmeye devam edeceğiz."

Basın açıklamasının ardın-

dan yemekhane önünde bir buçuk saat süren oturma eylemi yapan işçiler her hangi bir yetkilinin gelmemesi üzerine rektörlüğe yürüdüler.

Hacettepe Hastaneleri Genel Direktörü Tezer Kutlu'yla görüşen işçiler maaşları yatmazsa tam gün iş bırakacaklarını belirtti.

Bakanlık muayenehaneleri kapatma ısrarını sürdürdü dursun

Danıştay Bakanlığı yine haksız buldu

Hekim Postası

"Tam Gün" yasasının Anayasa Mahkemesi tarafından kısmen iptal edilmesinin ardından Sağlık Bakanlığı bir açıklama yapmış ve "Anayasa Mahkemesinin Kararına ve Kanuna göre öğretim üyeleri dışında kamuda çalışan tüm doktorların muayenehane açması veya özel sağlık kuruluşlarında çalışması mümkün bulunmamaktadır. Bu uygulama 30 Temmuz 2010 tarihinden itibaren başlayacaktır" demişti.

Danıştay ise Türk Tabipleri Birliği'nin

başvurusu üzerine "Tam Gün"e ilişkin Anayasa Mahkemesi kararının üniversite öğretim üyeleri dışındaki hekimleri kapsamadığına yönelik Sağlık Bakanlığı işleminin yürütmesinin durdurulmasının devamına karar verdi.

Yani Danıştay, "Tam Gün" yasasıyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararını "Sadece öğretim üyeleri kamu dışında çalışabilir" diye yorumlayan Sağlık Bakanlığı'nı bir kez daha haksız buldu.

Anayasa Mahkemesi 16 Temmuz 2010 günü açıkladığı kararı ile 5947 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına

Dair Kanun'un 12. maddesinin değiştirilen; ikinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan " ... bentlerden yalnızca birindeki ..." ibaresini Anayasa aykırı bularak iptal etmişti. Aynı zamanda, iptal edilen maddeye ilişkin verdiği kararın sonuçsuz kalmaması için yürürlüğünü de durdurmuştu.

Sağlık Bakanlığı, Anayasa Mahkemesi kararının üniversite öğretim üyeleri dışındaki hekimleri kapsamadığını, hekimler kamu dışında çalışmaya devam ederse memuriyetten çıkarma dahil her türlü işlemi yapacağını açıklayınca da, Türk Tabipleri Birliği Anayasa'ya aykırı Ba-

kanlık işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile Danıştay'a başvurmuştu. Danıştay da, Bakanlık işleminin Anayasa Mahkemesi kararına ve hukuka aykırı olduğu sonucuna vararak, işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiş ve Sağlık Bakanlığı'ndan konuya ilişkin olarak savunma istemişti.

Sağlık Bakanlığı, konuya ilişkin savunmasını Danıştay'a geçtiğimiz haftalarda iletmişti. Danıştay, Sağlık Bakanlığının savunmasını aldıktan sonraki değerlendirmesinde de yürütmeyi durdurmanın devamına karar verdi.

Tıp fakültesi hastanelerine el konuyor

Hekim Postası

Türk Tabipleri Birliği ve Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği tarafından 31 Ağustos 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenen basın toplantısında, sağlıkta piyasalaşmanın son hızla devam ettiği belirtilerek, "karlı olmadıkları" gerekçesiyle tıp fakültesi hastanelerine el konmak istendiği dile getirildi.

Bilimsel araştırma ve öğrenci eğitimi sürdüren Tıp Fakülteleri hastanelerinin "sadece hasta tedavi eden, hastalıklardan para kazanan işletmelere" dönüştürülmek istendiğine dikkat çekilen açıklamada, "Görece" özerk üniversitelerin öğretim üyelerinin, hastane karını arttırmak üzere, Sağlık Bakanlığı'na bağlı çalışmaya zorlanacağı vurgulandı.

Açıklamada şöyle denildi: "TBMM tatile çıkmadan beş gün önce 'mali sıkıntıda olan üniversite hastanelerini' çok yakından ilgilendiren bir madde "Gelir Vergisi" kanununun içinde geçirilmiş ve 1 Ağustos 2010'da resmi gazetede yayınlanmıştır. Torba Kanun olarak tabir edilen kanunlardan birisi olan 6009 sayılı 'Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun

Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' milletvekilleri tatile çıkmadan hemen önce meclisten geçirilmiş ve kanun içinde bulunması hiç beklenmeyecek Tıp Fakülteleri Hastaneleri maddesi son madde olarak eklenmiş ve 1 Ağustos Pazar günü Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 6009 sayılı kanunun geçici 9.maddesi, 'mali durumunun zayıf olduğu kararlaştırılanlara, belirlenecek tedbirleri uygulamayı kabul etmesi ve fiilen uygulaması şartıyla' para yardımı yapılacağını belirtmektedir. Üniversitelerin kabul etmek zorunda kalacağı tedbirlerin neleri kapsayabileceği bilinmemektedir."

Açıklamada, tıp fakültesi hastanelerinin tıp öğrencilerinin hekim olmak üzere eğitim gördüğü, hastalıklar ile tedavi yöntemleri konusunda bilimsel çalışmalar ve buluşlar yapılan, üçüncü basamak hasta hizmetleri verilen kurumlar olduğu bir kez daha vurgulanarak, eğitim-araştırma-hasta hizmeti görevlerinin denge içinde yürütüldüğü bu kurumlarda bu görev üçlüsünden herhangi birinin eksilmesinin sistemi felç edeceği belirtildi.

Zorunlu Mesleki Mali Sigorta'da gelineen durum

Hekim Postası

Tam Gün Yasası'nda da yer alan, zorunlu sigortaya ilişkin usul ve esaslar 21 Temmuz 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 30 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, sigorta yaptıracak hekimler ve kamuda görev yapan hekimlerin sigorta primlerinin yarısını kendilerinin ödeyeceği, diğer yarısını ise döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayanlarda ise kurum bütçelerinden ödeneceği belirtilmiştir.

Zorunlu Mesleki Mali Sigorta'nın yarattığı karmaşıklık gidermek için T.C. Başbakanlık ve Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) ile ilgili olarak oluşan tereddütler nedeniyle hazırladığı ve Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini Muhatap alan 28.07.2010 tarihli yazının bir örneğini TTB'ye iletmişti. Bu yazıda "Genel Sorumluluk" branşı ruhsatına sahip tüm sigorta şirketlerinin bu aşamada gerekli bilişim alt yapısına sahip olduklarından söz konusu sigorta sözleşmelerini yapabilecekleri, hekimlerin levhaya kayıtlı acenteleri il bazında www.sigorta.org.tr adresinden kontrol edebilecekleri ve "Genel Sorumluluk" branşı ruhsatına sahip 30 adet sigorta şirketi bildirilmiştir.

Söz konusu süreçte Sağlık Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı ne yazık ki; hekimlere gerekli bilgiyi alma ve "rekabet ortamında" en uygun sigorta poliçesini satın almalarını önleyici bir biçimde bir iki güne sıkıştıran bir tutum izlemiş, adeta sigorta şirketlerine alıcılarının söz hakkı ve pazarlık

şansı olmadığı bir "pazarı", hukuka aykırı olarak yaratma sonucunun doğmasına neden olmuştu.

Ankara Tabip Odası sürece müdahil oldu

Ankara Tabip Odası (ATO) hekimlerin ZMSS kapsamında mağduriyetlerinin giderilmesi için danışmanlık hizmeti vermiş ve internet sitesinden düzenli olarak süreci ve gelişmeleri yayınlamıştır. ATO meslektaşlarına genel şartlara ve talimatnameye aykırı poliçeleri satın almamalarını önermiş, hekimlerin ZMSS yaptırma sürecinde, uygun ve avantajlı poliçeler almaları konusunda çalışmalar yürütmüştür.

Son Durum

Bugün, hekimlik faaliyetlerinden kaynaklanan sorumlulukları için yaptırmak zorunda oldukları mesleki sorumluluk sigortasının üzerinden bir ay gibi kısa süre geçmesine karşın 140 bin hekimden 85 bini sigortayı yaptırmış bulunmaktadır. 85 bin hekimden 45 bini Anadolu Sigorta'yı, 40 bini de Axa Sigorta'yı tercih etti. Axa Sigorta tarafından yapılan açıklamada, genel koşulları, teminat ve prim tutarları Hazine tarafından belirlenen zorunlu hekim sigortasının her bir olay için azami 300 bin TL teminat limitine sahip olduğu belirtilerek, primlerin ise sigortalanan hekimlerin risk grubuna göre 150 ila 750 TL arasında değiştiğine dikkat çekilmiştir. Anadolu Sigorta ise ZMSS'nin zorunlu hale geldiği 30 Temmuz'dan önce ürünü poliçelendirmeye hazır hale getirildiği belirtilerek, kısa sürede 45 bine yakın poliçe düzenlendiğini açıklamıştır.

Tıp Fakültesi Hastaneleri'nin Sağlık Bakanlığı'na bağlanacağını gösteren kanıtlar nelerdir?

6009 sayılı kanunun geçici 9.maddesi, "mali durumunun zayıf olduğu kararlaştırılanlara, belirlenecek tedbirleri uygulamayı kabul etmesi ve fiilen uygulaması şartıyla," para yardımı yapılacağını belirtmektedir. Üniversitelerin kabul etmek zorunda kalacağı

tedbirlerin neleri kapsayabileceği bilinmemektedir.

Halen 4 Tıp Fakültesi Hastanesi bina yetersizliği nedeniyle Sağlık Bakanlığı yönetimine geçirilmek için anlaşmaya zorlanmaktadır. Bir üniversite rektörü de böyle bir anlaşma isteğini açıklamıştır.

Sağlık Bakanlığı'nın Smedyada açıkça ifade ettiği gibi, Kamu Hastane Birliği Yasa Taslağı gereği, özel, kamu ve üniversite hastanelerini tek elden yönetilmesi istenmektedir. Sağlıkta piyasalaşma dönemi tekelleşme ile devam etmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin Tam Gün ile ilgili kısmi İptal Kararı Üzerine Yöneltilen Sorular ve Yanıtlar

TTB Hukuk Bürosu

- 657 sayılı yasaya tabi olarak kamu sağlık kuruluşlarında çalışan hekimler mesai sonrası serbest hekimlik yapabilir mi?

Kurum tabipliklerinde ve mahalli idarelerde çalışan hekimlerin işyeri hekimliği yapabileceği, 1219 sayılı Yasanın 12. maddesine eklenen üçüncü fıkrasında belirtilmektedir.

Diğer hekimler yönünden ise; çalışma yasağı getiren 5947 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle, 11.4.1928 günlü, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 12. maddesinin değiştirilen; İkinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan "... bentlerden yalnızca birindeki ..." ibaresi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve uygulanması sonradan giderilmesi güç zararlara yol açacağından yürürlüğü durdurulmuştur.

Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ibare, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlerin yalnızca kamu kuruluşlarında çalışabileceğini düzenleyerek, kamu dışında hekimlik mesleğinin icrasını yasaklıyordu. Anayasa Mahkemesi tarafından bu ibarenin iptal edilmesi ile birlikte bu yasak ortadan kalkmıştır.

Bilindiği gibi 5947 sayılı Yasanın 19/a bendi ile 2368 sayılı Yasa 30 Temmuz 2010 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılacaktır. Bu Yasa'nın 3. maddesi ile kamuda çalışan hekimlerin genel olarak kamu dışında hekimlik mesleğini icra etmeleri yasaklanıyordu. Aynı Kanununun 4. maddesinde ise belli koşullar altında bu yasağın kaldırılacağı ve serbest çalışmaya olanak verileceği düzenleniyordu. 2368 sayılı Yasa'nın yürürlükten kaldırılması ile birlikte kamuda çalışan hekimlerin mesai sonrası mesleklerini serbest olarak icra etmelerini yasaklayan hüküm ile 45 saatlik haftalık mesai süresi de ortadan kalkacaktır.

Sağlık Bakanlığı açıklamalarının muhtemel dayanağı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu olduğu düşünülmektedir. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanun'unda memurların kamu görevi dışında bütün gelir getirici faaliyetleri yasaklanmış değildir. Memurların yalnızca 657 sayılı Yasanın 28. maddesinde sayılan işleri yaparak gelir elde etmeleri yasaktır. Bunlar ise tacir veya esnaf veya ticari mümessil sayılmalarını gerektiren faaliyetlerdir. Zaten 1928 yılından bu yana 1219 sayılı Yasanın 12. maddesinde de, 657 sayılı Yasa'nın 28. maddesine paralel olarak hekimlerin hekimlik yaparken ticaretle uğraşamayacakları, hekimliğin tacirlikle bağdaşmayacağı belirtilerek yasaklanmıştır. Böylece 1219 sayılı tıp sanatlarının uygulanmasına dair yasa, 1965 yılında çıkarılan Devlet Memurları Ka-

nunundan çok önce hekimlik mesleğinin ticari faaliyet olmadığını tanımlamıştır. Yine 1928 yılından bu yana hekimler zaman zaman çıkarılan kimi yasalarda yer alan hükümlerle açıkça yasaklanan durumlar dışında kamu görevlerinin yanı sıra mesleklerini kısmi zamanlı olarak icra etmişlerdir.

Başta da belirtildiği üzere 1219 sayılı Yasanın 12. maddesindeki yasaklayıcı ibarenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi ile birlikte kamuda çalışan hekimlere getirilen özel yasak kalkmıştır. Bu nedenle kamuda çalışan hekimlerin, 8 saatlik günlük mesailerinin bitiminde tıpkı üniversite öğretim üyeleri gibi hâlen yapmakta oldukları kısmi zamanlı işlerde veya muayenehanelerinde sağlık hizmeti vermeye devam etme hakkına sahip olduğu düşünülmektedir. Sağlık Bakanlığının aksi yönde uygulama işlemleri yapması halinde konunun yargıya taşınması ve yürütmeyi durdurma istemi ile birlikte hukuka aykırılığın giderilmesi istenebilir.

- Sağlık Bakanlığı kısmi çalışmaya devam eden hekimleri memuriyetten atabilir mi?

Eğer hekimlik esnaf ya da tacir sayılmayı gerektiren bir meslek olsa idi bu durumda Sağlık Bakanlığı bazı yaptırımlar uygulayabilirdi.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 28. maddesi uyarınca memurların tacir veya esnaf sayılmayı gerektiren bir faaliyette bulunmaları yasaktır. Bu yasağa aykırı davranan memur hakkında, disiplin amirleri disiplin soruşturması açabilir ve soruşturma sonucunda hekimlere maaş kesim cezası veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilebilir. Bu disiplin suçunun verilen cezadan sonrada tekrar etmesi halinde ikinci defa bir üst ceza olan memuriyetten çıkarma cezası verilebilirdi. Bütün bu işlemler yargı denetimine tabidir. Ancak hekimlik yukarıda belirttiğimiz üzere esnaf ya da tacir sayılmayı gerektiren bir faaliyet değildir.

- İşyeri Hekimliği yapan, özel sağlık kuruluşunda çalışan veya muayenehanesi olan hekimler için kurum çeşitlerine göre kısmi zamanlı çalışma sınırlaması var mı?

Anayasa Mahkemesi tarafından 1219 sayılı Kanun'un 12. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan "... bentlerden yalnızca birindeki ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı bularak iptal edilmesi ile birlikte, özel sağlık kuruluşlarının türlerine göre uygulanan çalışma sınırlamaları ortadan kalkmıştır.

Hekimler, Sosyal Güvenlik Kurumu ile anlaşması olsun veya olmasın birden fazla sağlık kuruluşunda çalışabilecektir. Muayenehanesi bulunan bir hekim de Sosyal Güvenlik Kurumu ile anlaşması bulunan bir sağlık kuruluşunda sağlık

hizmeti verebilecektir. 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği yasınının 5. maddesinde düzenlenen hekimlik mesleğinin gereği gibi yapılması ilkesinin hayata geçirilmesi ise bütün hekimler için temel kuraldır.

- Hekimlerin 30 Temmuz 2010 tarihine kadar çalıştıkları kamu sağlık kuruluşuna dilekçe vermeleri gerekiyor mu? Dilekçe vermezlerse istifa etmiş sayılırlar mı?

5947 sayılı "Tam Gün" Yasasında Kamu sağlık kuruluşlarında çalışmaya devam edecek hekimler yönünden; tam güne geçmek istediklerine dair talepte bulunmaları, başvuramaz iseler istifa etmiş sayılacaklarına ilişkin bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Ayrıca 1219 sayılı Yasanın 12. maddesinde değişiklik yapan 7. madde ile eklenen kamu kuruluşlarında çalışanların serbest çalışma haklarını sınırlayan ibare de iptal edildiğinden, zorunluluk olmamakla birlikte "tam güne geçiş" amacıyla bir dilekçe verilmesinin gereği de kalmamıştır.

Anayasa Mahkemesi üniversitede öğretim üyelerinin daimi statüye geçmek için süresi içinde başvuru yapmadıklarında istifa etmiş sayılacaklarını belirten ibareyi iptal etmiştir. Memur hekimlerin dilekçe vermezlerse istifa etmiş sayılmaları ya da görevden çıkarılmaları hukuken söz konusu değildir.

- Döner sermayeden performans dayalı ek ödemeler ne olacak?

Anayasa Mahkemesi, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarında çalışan hekimler dahil bütün sağlık çalışanlarına, güvencesiz, belirsiz ve eşitliğe aykırı ödeme yöntemi olan performans dayalı ek ödemeye ilişkin 209 sayılı Kanun 5. maddesinin değiştirilen dördüncü fıkrasını Anayasa'ya aykırı buldu ve OYBİRLİĞİYLE iptal etti. Bu maddenin iptali ile bir uygulama boşluğu doğacağından gerekçeli kararın yayınlanmasından itibaren yeni bir yasal düzenlememin yapılabilmesi için iptal kararının 9 ay sonra yürürlüğe girmesini kararlaştırdı.

5947 sayılı Yasanın 2. maddesi ile 209 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 3 iptali istenmeyen maddelerdendir. Bu madde her ay herhangi bir katkıya bağlı olmaksızın döner sermaye gelirlerinden sabit bir oranda peşin döner sermaye ödemesi yapılmasına ilişkin olup 30 Temmuz itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırma zorunluluğuna ilişkin Madde 30 Temmuz 2010 günü yürürlüğe girecektir.

Anayasa Mahkemesi, zorunlu sigortanın primlerinin yarısının hekimlere ödetilmesine ilişkin ibareyi Anayasaya aykırı bulmadı. Yasa uyarınca zorunlu mesleki sorumluluk sigortasının şart-

larının Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığınca belirlenmesi gerekmektedir. Türk Tabipleri Birliği bu konuda yapılan toplantıya katılmış, Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen taslaklara ilişkin görüşlerini yazılı olarak iletmıştır. Ayrıca Sigorta Kuruluşları dahil bütün taraflarla görüşerek süreci takip etmektedir. Ancak henüz sigortanın şartlarına ilişkin bir düzenleme tamamlanıp yayınlanmamıştır. Hekimlerin sigorta yaptırma zorunluluğu 30 Temmuz 2010 tarihinde başlayacaktır. Yasa uyarınca zorunlu sigortaya ilişkin özel şartlar düzenlenmeden bu konuda poliçe düzenlenip sigorta yaptırılması olanağı da yoktur. Bu nedenle uygulamanın ertelenmesi ya da sigorta yaptırma işlemleri için ek süre verilmesi konusunda gerek Sağlık Bakanlığı'na gerekse Hazine Müsteşarlığı'na başvuruda bulunulmuştur. Bu konuda yeni bir gelişme olduğunda gerekli rehberlik bilgileri ile birlikte TTB web sayfasından üyelerimize duyuru yapılacaktır.

- Türk Tabipleri Birliği Anayasa Mahkemesine neden doğrudan dava açmadı?

Anayasa'nın 150. maddesine göre kanunların veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'nde doğrudan doğruya iptal davası açabilme hakkı, Cumhurbaşkanına, iktidar ve ana muhalefet partisi Meclis grupları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere aittir. Bu nedenle Türk Tabipleri Birliği Tam Gün adı ile verilen 5947 sayılı Yasanın iptali için dava açılması talebiyle ana muhalefet Partisi ile görüşmüş ve yazılı bir hazırlık iletmıştır. Türk Tabipleri Birliği'nin, 8 başlık altında topladığı ve kamu hastanelerinde çalışan hekimlerin çalışmalarını sınırlandıran maddeler başta olmak üzere Yasanın tümüne ilişkin iptal ve karşı çıkış gerekçelerini kapsamlı bir dosya ve gerekçeleri ile iletmıştır. TTB'nin 8 Şubat 2009 günü CHP'ye ilettiği hazırlık. (<http://www.ttb.org.tr/index.php/hukuk/1862-tamgun>) CHP ise bunlardan kendisinin uygun bulunduğu maddeleri Anayasa Mahkemesine götürmüştür.

Türk Tabipleri Birliği, iptal davası açılır açılmaz, Anayasa'nın 148. maddesinde belirtilen yöntem uyarınca Mahkeme heyetine açıklamada bulunmak üzere Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur. Bu talebin kabul edilmesi üzerine 14 Temmuz 2010 günü beş kişilik Türk Tabipleri Birliği heyeti, Anayasa Mahkemesine iptali istenilen maddelere ilişkin görüşlerini ve açıklamalarını sunmuştur.

Mesai saatleri düğümü yargıya taşındı

Tam Gün Yasası'nın Anayasa Mahkemesi tarafından kısmen iptal edilmesinin ardından Sağlık Bakanlığı yargı kararlarını yeni yayınladığı genelgelerle delmeye çalışıyor. Sağlık Bakanlığı 3 Ağustos'ta sağlık personelinin yemek ve çalışma saatlerini düzenleyen yeni bir genelge yayınladı. Bu genelge ile sağlık personelinin günlük normal çalışma süresi 9 saate çıkarıldı. TTB, genelgenin iptali için Danıştay'a dava açtı.

Kansu Yıldırım

Sağlık Bakanlığı'nın Tam Gün Yasası'nı, TTB'nin öncülüğünde Anayasa Mahkemesi ve Danıştay tarafından yürürlüğe koyamaması üzerine hekimleri sürekli olarak köşeye sıkıştırmak için yayınladığı genelgelerin sonu gelmiyor.

İlk olarak 03 Ağustos 2010 tarihli yayınladığı 2010/55 sayılı Genelge ile mesai saatlerini düzenlemişti. Söz konusu genelgede, hastanelerde çalışan sağlık personelinin günlük normal çalışma süresi dokuz saate çıkarılmış ve hastanelerde sağlık hizmetinin 24 saat kesintisiz sürdürüldüğü dikkate alınarak günlük mesai sürelerinin belirleneceği ve çalışanlara 12.00-14.00 saatleri arasında hizmeti aksatmamak kaydıyla 1 saatlik öğle tatili verileceği belirtilmekteydi. Sağlık çalışanlarının bu bir saatlik arada kurumdan ayrılmayacakları, ihtiyaç duyulması halinde görevlerini sürdürecekleri bildirilerek, sağlık personelinin gerçekte çalışarak geçirdiği bir saatlik süre öğle tatili sayılarak günlük çalışma süresi dokuz saate, haftalık çalışma süresi ise 45 saate çıkmıştı. Hem Anayasa Mahkemesi kararı ortaday-

ken, hem de ILO gibi uluslararası normlarda çalışma süresinin, istisnai haller dışında, 40 saatten fazla olmayacağı açıkça belirtildiği halde Bakanlık, bu durumu görmezden gelmiştir.

03/09/2010 tarihinde yayınladığı 2010/65 sayılı Genelge, önceki maddesinin ikinci maddesini yeniden düzenlemekteydi. Öncesindeki 2010/55'in "2." maddesinde yer alan "Baştabiplikçe gerekli tedbirler alınmak ve düzenlemeler yapılmak kaydıyla hizmeti kesintiye uğratmayacak şekilde, saat 12 ilâ 14 arasında öğle yemeği ve istirahati için personele münavebeli olarak bir saatlik dinlenme süresi (öğle tatili) verilecektir. Ancak bu süre içerisinde personel kurumdan ayrılmayacak, ihtiyaç duyulması halinde ilgili personel göreve davet edilebilecek ve göreve davet edilen personel de davete icabet edecektir" ifadesi, 2010/65 sayılı Genelge ile şu şekilde düzenlemiştir:

Sağlık kurumlarında personelin öğle yemeği ve istirahati için saat 12-13 arası öğle tatili olarak ayrılması esastır. Ancak hizmetin kesintisiz olarak sürdürülmesi gereken birimlerde öğle tatili saatinde de yeterli sayıda personel bulundurulur. Bu

süre içinde hizmet veren personele yemek ve dinlenme için kurum idaresince uygun görülen zamanda bir saatlik öğle tatili verilir"

Yeni genelge ile gerçekleşen düzenleme, sağlık personeli açısından bir kazanım gibi gözükmese karşın, "kurum idaresince uygun görülen zamanda" ibaresi, çalışma saatlerinin önceden belirlenmiş sınırlarını kaydırma yetkisini kurum yöneticilerine vererek, personelin öğle tatili üzerindeki tasarrufunu kaldırmaktadır. Diğer bir deyişle, en son Genelge aracılığıyla, meslek örgütlerinden ve sendikalardan gelecek toplumsal baskıyı önlemeye yönelik bir makyaj yapıldığı açıkça ortadadır.

Söz konusu sürecin başında Ankara Tabip Odası, 03 Ağustos 2010 günü ivedilikle Ankara İl Sağlık Müdürlüğü'ne bir yazı göndermiş ve sağlık personelinin haftalık çalışma süresini 45 saat olarak düzenleyen 2368 sayılı kanunun, 30 Temmuz 2010 tarihinde bu uygulamaya son verdiğini belirtmiştir. Ayrıca 657 sayılı kanunda belirtildiği şekliyle haftada 40 saat çalışmayı hatırlatmış, başhekimlerin konuyla ilgili bilgilendirilmesini istemiştir.

Hukuksuz uygulamalar son bulmalı!

TTB, Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı genelgeyle hastanelerde çalışan sağlık personelinin günlük çalışma süresinin 9 saate çıkarılmasının ardından, sağlık personelinin yemek ve çalışma saatlerini düzenleyen genelgenin iptali için Danıştay'a dava açtı. TTB tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Gerçek şu ki, hastanelerde sağlık personelinin öğle tatilini kullanması mümkün değildir. Çünkü söz konusu kurumlarda ameliyathane, yoğun bakım, acil ünitesi gibi pek çok birimde ve bunlarla bağlantılı diğer birimlerde öğle tatili olarak

belirlenen sürelerde de kamu görevlileri kesintisiz çalışmaya devam etmektedir. Dolayısıyla pek çok birimde sürdürülen hizmete ara verilemeyeceği açıktır. Zaten Sağlık Bakanlığı da bunun için çalışanların hem bir saatlik öğle tatilinden söz etmekte hem de bu sürede kurum dışına çıkmalarını yasaklamaktadır. Çalışma hukuku ile ilgili hukuki düzenlemeler, Avrupa Mahkemesi kararları ve Yargıtay kararlarında çalışanların kurum dışına çıkmadan kurumda geçirdikleri sürelerin tatil olmadığı, çalışma süresi olduğu net bir biçimde belirtilmektedir. Çalışanların kurum dışına çıkabildikleri, dinlenme hakkının tam olarak

kullanıldığı durumlarda ise öğle yemeği aralarının tatil olarak değerlendirileceği açıkça vurgulanmaktadır. Ashında Sağlık Bakanlığı da yataklı tedavi kurumlarındaki sağlık çalışanlarının hizmetten kaynaklı nedenlerle öğle tatili kullanmadığını, öteden beri bunun hem ülkemizde hem dünyada böyle olduğunu biliyor. Ancak muayenehanesi olan hekimleri hedef göstererek yüz binlerce sağlık çalışanının dinlenme hakkını hukuka aykırı bir biçimde ortadan kaldırıyor, çalışma süresini artırıyor. Sağlık Bakanlığı bu hukuksuz ve haksız uygulamaya bir an önce son vermelidir."

Dr. Selçuk Atalay

a.selcukatalay@gmail.com

Bundan sonrası...

Türkiye'nin referandum gündemi ile meşgul olduğu haftalar geçirdik. Sağlık alanında ise Tam Gün Yasası'nın iptali ile Bakanlık tarafından estirilen baskı ve tehdit fırtınasına girdik. Kalan bir avuç muayenehane fiilen kapatılmaya çalışılırken, mesai saatlerindeki 9 saat ısrarı devam etti. Muayenehanesi olan hekimler başhekimler nezaretinde giriş çıkış imzalarını attılar. Üst üste tehdit içeren yazılar hekimlere sirküle edildi.

Neden siyasi iktidar için bu kadar önemli tam gün, muayenehanelerin kapanması? Geriye kalan bir avuç muayenehaneyi görünce insan Bakanlığın bu baskısına anlam veremiyor.

Bildiğiniz gibi Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarısı Meclis'te bekliyor. Bu tasarı aslında tüm ülkede birleştirilen hastaneler, eğitim hastanelerine çevrilen devlet hastaneleri ile fiilen yapısal olarak yürürlüğe kondu görünüyor.

Kamu Hastane Birlikleri'nde (KHB) esas istihdam biçimi sözleşmelilik ve bu sözleşmeler performans kriterleri belirlenerek maksimum üç yıllığına yapılıyor. Kamu hastanelerinde hekimleri KHB içinde tam bir kontrole almak için, hekimlere başka iş imkanı bırakmamak gerekiyor. Öte yandan "sağlık kentlerinin" ihaleleri yapılıyor. KHB olmadan sağlık kentlerini oluşturmak zor görünüyor. Dolayısı ile KHB için Tam Gün, sağlık kentleri için KHB gerekiyor.

Bir de büyük fotoğrafı atlamayalım: Sağlıkta piyasalaşma programı yürüyor. Amaç devleti alandan çekmek. Vatandaş daha fazla elini cebine atacak. Bu halkın memnuniyetini azaltır değil mi? O zaman hekime giden parayı kesmek gerekiyor. Tam Gün - KHB - sağlık kentleri sürecinde hem kamuda hem özelde hekimin sistemden aldığı kaynak azaltılmak isteniyor. Peki, nereye gidecek bu kaynak? Bir miktar vatandaşa az yüklenilmesini sağlayacak, geri kalanda sermayeye akacak. Karşımızda pür ideolojik bir iktidar olduğunu görüyoruz. Bu ideoloji hem bize hem vatandaşa karşı. Kahinlik gerekmiyor, hesap ortada.

Peki, Tam Gün iptali ile bitti mi bu iş? Hayır bitmedi! "Yola devam" edeceklere.

Ya bizler? Çıkarları, hekimlik pratikleri bu kadar farklılaşmış, birbirine ve alana bu derece yabancılaşmış hekimler ne yapacak? Bundan sonrasına bakalım.

tecrübe

“İbadet eder gibi hasta bakırım”

Meslekte 50 yılı geride bırakan Dermatoloji Uzmanı Prof. Dr. Aysel Gürler, mesleki deneyimlerini ve anılarını Hekim Postası okuyucuları ile paylaştı.

Hekim Postası

- Sizi daha yakından tanımak isteriz. Aysel Gürler kimdir?

28 Aralık 1932 tarihinde Yozgat'ta doğdum. İlkokul, ortaokul, lise tahsilini Yozgat'ta bitirdim. 1953-54 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdim. 1960 yılında mezun oldum. 1960 yılı ihtilal yılı olduğu için bizim zorunlu hizmetimiz vardı. 2,5 yıl zorunlu hizmet yaptım. Bu zorunlu hizmet döneminde çok genç yaşta dağ başlarında otopiler yaptım, ahırlarda doğumlar gerçekleştirdim. 28 Aralık 1962'de Ankara Üniversitesi'nin açmış olduğu uzmanlık imtihanına girdim. İmtihani kazandım ve 16 Eylül 1966'da deri ve zührevi hastalıklar uzmanı oldum. Hocam bana üniversitede kalmamı teklif etti, “Git evle konuş, bakalım ne diyecekler, müsaade edecekler mi?” dedi. O zaman da ben rahmetli eşimle sözlüydüm. Eşim Almanya'ya köprü mastırı yapmak için gitmişti. Tabii ailemle, annemle, kardeşlerimle konuştum ve üniversitede kaldım. 27 Haziran 1967'de evlendim. İki oğlum oldu. Onlardan da dört tane torunum var.

- Meslekte tam 50 yıl yani, dile kolay...

Öyle, dile kolay... 1966 yılında ihtisası aldıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde kaldım. Orada başasistan olarak çalıştım. 24 Kasım 1973 yılında doçent oldum. 1981 yılında YÖK Kanunu'nun çıkmasıyla Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde dermatolojiyi kurmakla görevlendirildim. O dönemde de ben yeni profesör olmuştum. Yanıma üç asistan aldım ve 1 yıl sonunda ben tekrar üniversiteme döndüm. Fakat çok sevdiğim, çok kıymetli, bugün Gazi Üniversitesi Dermatoloji Anabilim Dalı Başkanı ve ayrıca Gazi Üniver-

sitesi'nde iki dönem dekanlık yapmış Prof. Mehmet Ali Gürel'e orayı bıraktım. Mehmet Ali onu çok güzel düzeylere getirdi, her zaman iftihar ederim. Ben Ankara Üniversitesi'nde çalışmalarıma devam ettim. Ankara Üniversitesi'nde seroloji laboratuvarı kurdum. Sifilizm tanısında mühim rol oynar seroloji laboratuvarı. O laboratuvar zamanla Ankara için bir danışma laboratuvarı haline geldi. Numune Hastanesi'nden, Ankara Hastanesi'nden, Hacettepe'den, Gazi Üniversitesi'nden bize devamlı kanlar gelir ve biz hep orada serolojiyi çalışırdık.

Bu arada sene 1970, rahmetli hocam Prof. Lütfü Tat bana Behçet hastalığıyla uğraşmamı önerdi. Memnuniyetle kabul ettim. 2000 yılına kadar Behçet hastalığı üzerinde çalıştım. Ankara Üniversitesi'ne çok güzel, bugün hâlâ aktif çalışan bir Behçet merkezi kurdum. Dünya çapında pek çok bu konuda bilimsel çalışmalarımızı bildirdik. 1997 yılında Kore'de Behçet konferansı verdim bir davet üzerine. Ayrıca 1970'ten 2000 yılına kadar yapmış olduğumuz çalışmalarla TÜBİTAK Bilim Ödülü için müracaat etmiştik ve 2000 yılında ekibimle birlikte TÜBİTAK Bilim Ödülü aldım.

- Emekli olmanızın ardından mesleği bırakmayı hiç düşünmediniz sanırım...

2000 yılının başında emekli oldum. Emekli olduktan sonra muayene hekimliğim devam etti. 5 yıl sadece muayenehanemde çalıştım. 2005 yılında Ufuk Üniversitesi'nden teklif geldi, “gel buraya bir dermatoloji kur” diye. 2005'ten bugüne kadar da Ufuk Üniversitesi'nde çalışıyorum.

- Mesleğinize bu kadar düşkün olmanızın sebebi nedir?

Ben mesleğimi çok severim, çünkü ben insanları severim. Her zaman Tanrı'ya şükrederim

ki, bana doyummuş bir insan sevgisi vermiş. Zaten insanları çok sevdiğim için ki hekim oldum. Benim kanımca insan sevmeyen insandan hekim olmaz. Hekim evvela insanı sevecek. Hekim şu kapıdan giren hastayı annesi, babası, kardeşi, evladı gibi görecektir ve gözü hastanın cebinde değil, “hastanın sağlığını, ona az masraf yaptırarak nasıl düzeltebilirim” de olacak. Hakikaten bu meslek çok kutsal bir meslek. Bu meslek bir keskin bıçak. Biz bu keskin bıçağın üstünde yürüyoruz. Karar verirken çok dikkatli olmak lazım. Verdiğin karar bir insanın hayatı ve bu insanla birlikte o insanın çevresindeki insanların hayat düzeni üstünde etken bir karar. İbadet eder gibi hasta bakırım ve hiç de yorulmam. 50 yıllık hekimim, hiç gocunmam, hiç yorulmam, çünkü mesleğimi çok severim, ülkemi çok severim, insanları çok severim. Hiçbir zaman gözüm parada olmadı. Muayene hekimiyim, ama hiçbir zaman gözüm parada olmadı. Hep hastalarımın iyiliğini, onların cebini, onların sosyal durumunu düşünerek hepsine faydalı olmaya çalıştım, Allah ömür verirse daha da çalışırım diyorum.

- Bunca yıla birçok da anı sığmıştır değil mi?

Anı olmaz olur mu? Sene 1960. Ben Temmuz'da mezun oldum ve Yozgat'ın kazası Akdağ madenine tayin oldum. 25 yaşında genç bir kıyım. Oranın sağlık ocağı hekimiyim ben, bir başhekimim var. Bir grup insan

geldi, bir hastamız var, sizi götürmek istiyoruz dediler. Onu hiç unutmam. Kalktım, bu fayton arabası geldi. Fayton arabasına bindik, şehrin dışında bir eve gittik. Kapıdan içeriye girince, hastanın annesi “nerede doktor?” dedi. Beni gösterdiler. “Bana çocuğu çocuğu doktor diye getirmeyin. Ben buna kızımı muayene ettirtmem. Bana Azmi beyi getirin” dedi. Beni beğenmedi. Ben; “Hanımefendi bakın ben de doktorum, bilgilerim daha yeni, size faydalı olabilirim” dedim. “Hayır, istemiyorum” dedi ve bana hastasını muayene ettirtmedi. Bu beni çok etkiledi. Sonra kendi kendime dedim ki, diplomamı o vermedi ya. Ben mademki hekimim mesleğimi yaparım. Bu bir kırılmaydı benim için.

İkinci kırılmama gelince: Hükümet tabibi arkadaş rahatsız, Almanya'ya tedavi görmeye gitti. Ben hükümet tabipliğine de bakıyorum. Yozgat'tayım yine. Sağlık müdürlüğünden bir yazı geldi. Çayıralan'ın bilmem ne köyünde salgın boğmaca varmış, hekimin gitmesi gerekir diye. Kalktık gittik. Fakat dağların tepesinde bir köy. Kış, kar yağıyor. Araba çıkmadı, at getirdiler. Atın da ayağı kayıyor, attan korktum açıkçası. Boynumda kaşkolüm vardı, hem başımı, hem ağzımı kapatmıştım. Sağlık memurunun da cebinde çakısı varmış, çakıyla kesti kaşkolü, ayağıma bağladım, kaymayayım diye. Tırmandık köye geldik. Köyde hemen muhtarla haber verdik, muhtar tellal bağırttırdı. Hasta olanlar hep

çocuklarını getirtti. Hastalarımızın hepsine baktık. Hastaneye gelecek olanları aldık getirdik, hastaneye teslim ettik. O geceki huzurumu hiç unutmam. Hayatta yapamayacağım zannettim şeyleri yaptım. Hiç dağ yüzüne tırmanmamışım, dağ yüzüne tırmandım. Geç saatlere kadar hasta baktım. Görevimi tam manasıyla yaptım. Meslek hayatımın mutlu günlerinden biridir o gün.

- Hekimliğin yanı sıra sosyal aktiviteleriniz var mı?

Valla benim bütün hayatım eşim ve çocuklarım idi. Öyle ben fazla dışarıda gezmeyi, dolanmayı pek sevmem. Cumartesi, Pazar günleri de zaten üniversite hocası olduğum için, öğrenmem, okumam gerekir, devamlı okurum. Evime çok itina ederim, derbeder evden hiç hoşlanmam. Elimden geldiği kadar kendime itina ederim. Benim her şeyim ailem, mesleğim, evlatlarım. Şimdi de torunlarım, öyle yani. Öyle fazla dışa dönük değilim.

- Peki, genç meslektaşlarınıza ya da hekimlik mesleğini seçmeyi düşünen genç arkadaşlara önerileriniz var mı?

Hekimlik mesleğini seçsinler, çünkü hekimlik çok güzel bir meslek. Bir hekim iki haneli bir köyde de aç kalmaz, dünyanın en büyük şehri olan New York'a da gitse aç kalmaz, hiç olmazsa bir laboratuvarında iş bulur. Güzel bir meslek hekimlik, saygınlığı olan bir meslek. Ama bu saygınlığı taşımanın da ağırlıkları var. Öncelikle devamlı öğren-

“Tıp bir orman, biz içinde bir katre, bir damla bile değiliz. Maalesef, yeni nesil her şeyi biliyorum zannediyor. Bakın, 50 yıllık hekimim, 48 yıllık dermatoloğum, ben hâlâ tıbbın içinde bir katre, bir damla bile değilim ve her an okumayı, her an öğrenmeyi isterim, çünkü gereği bu.”

ceksin. Çünkü tıp devamlı değişen, devamlı yenilenen bir branş. Devamlı okuyacaksın. Öğrendiğini de o şartlara göre uygulamayı bileceksin. Hiçbir zaman zengin olmayı düşlemezsin. Hekimler zengin olmaz. Ama seviyeli yaşar, bir seviyesi olur. Gözün hastanın cebinde olmayacak. Gençlerin buna dikkat etmesini öneririm.

Bir de, tıp bir orman, biz içinde bir katre, bir damla bile değiliz. Maalesef, yeni nesil her şeyi biliyorum zannediyor. Bakın, 50 yıllık hekimim, 48 yıllık dermatoloğum, ben hâlâ tıbbın içinde bir katre, bir damla bile değilim ve her an okumayı, her an öğrenmeyi isterim, çünkü gereği bu.

Bir de hekimin insan ilişkisi güzel olmalı, hastaya saygıyla, sevgiyle yaklaşmak lazım. Benim diplomalarımın hastaya ne? Hiç değil. O diplomalara bakarak kasılmayacaksın, çünkü bu meslek sosyal bir meslek. Senin dışarıdaki çöpçüden cumhurbaşkanına kadar hastan olur ve bu sınıfta herkese aynı muameleyi yapacaksın. Paraya fazla tamah etmeyeceksin. İşte mesleğimizi en çok yaralayan konulardan biri de bu. Bu da beni çok üzüyor. Şimdiki çocuklar hemen zengin olalım, altımızda en iyi arabalar olsun diyorlar. Olamaz efendim, zaman ister. Hekim zengin olmaz, hekim düzgün yaşar; işte o kadar!

Dr. Selçuk Dağdelen

selcukdagdelen@yahoo.com

Cemile Çiçekleri (*)

Nevin Er için...
Londra, 3 Şubat 2008

Birinci Hikaye

1999. Dahiliye 3. sene asistanırken, rahmetli hocam Prof. Dr. Semra Dünder'in bir multiple myelom hastasını dahiliye servis kıdemlisi olarak ekibimle birlikte izliyorduk. 60'lı yaşlarda Kıbrıslı bir hanımdı. Hastalığı terminal dönemeydi ve destek tedavisinden başka bir şey elimizden gelmiyordu. Tam nötropenik olduğu günlerde, bir sabah vizitinde toplanıp yatağında oturmuş halde bizi beklediğini gördük. Dedim Hayrola? Yolculuk var galiba? Güldü, evladım dedi yapasın benim kaydımı küreğimi, yetiştiresin beni ilk tayyereye? Dedim, ama şu an olmaz, her an ateşiniz çıkabilir, nötropeniksiz!

Bizi hiç dinlemiyordu bile, hemen atıldı: Aman o meçiklinin yükseleceği yoktur sen beni taburcu et! Zar zor Semra Hocamın vizitine kadar beklemeye ikna ettik. Semra Hocam vizite geldi, hasta odasının kapısında progresini verdik, sonra da ekledik, hocam hastamız gerekirse A2 imzalayıp her koşulda taburcu olmak ister! Semra Hoca dedi ki görelim hastayı. Odaya girer girmez hasta atıldı, galamayacamı doktorum, iki dayka daha yapamayacamı borada. Gussuruma bakman he! Semra Hoca yeni bir sıkıntısı olup olmadığını sordu. Tek derdim dedi, evceyzimin önündeki cemile çiçeklerim açmış, dün akşam telefon aldım, taburcu eden gidem görem, cemile çiçeklerimi elcağzımla sulayam son defa, öbür baharın ya göreeen ya göremem!. Semra Hoca sadece tamam diyebilirdi. Odadan çıktık, kapıda ben ısrar edecek oldum, malum genç-idealist-rasyonal-işgüzar bir asistan olmaya çalışsan, hala hastanın birkaç CBC ya da biyokimya rakamlarından ibaret olduğuna inanan hülyalı birer tiptik işte! Hoca döndü ve bana sus artık der gibi bakarak sordu; Selçuk sen hayatında hiç cemile çiçeklerini gördün mü? Yıllar sonra tesadüfen annemden öğrendim, meğer rahmetli annemden Antalya'daki kireç badanalı evinin bembeyaz duvarlarına tırmanan o kırmızı çiçeğe, adada cemile çiçeği derlermiş.

İkinci Hikaye

2008. 15 Ocak akşamı Londra'da "Global Health Forum" adlı ateşli tartışmaların olduğu bir toplantıda dinleyiciydim. Dünya halklarının sağlık hizmetlerinden yararlanmada karşılaştıkları eşitsizlikle mücadele için yürütülen bir sivil toplu hareketi. Lancet'in editörlerinden birisi kalkıp, İngiliz Hükümet yetkilisine hitaben şöyle dedi: "Şu an temsil ettiğiniz Birleşik Krallığı, Gana'lı Multiple Myelom hastasına yapılanlardan ötürü iğrenç bir barbarlık yapmış kabul ediyor ve bunu ilk Lancet sayısında tüm dünyaya duyuracağımızı ilan ediyorum!" Nitekim 19 Ocak 2008 tarihli Lancet bu konuyu dünya tıp literatürüne "Göçmen Sağlığı" başlıklı bir

editöryal ile duyurdu (Lancet, 2008;178:9608). Hem de açıkça Birleşik Krallığın bu kararını iğrenç bir barbarlık şeklinde tanımlayarak... Olay neymiş? Ben de o toplantıda haberdar oldum. İki çocuk annesi, Gana'lı 39 yaşındaki Ama Sumani, 5 yıl önce İngiltereye öğrenci vizesi olarak gelir. Vizesinin süresi dolmuş. Ocak 2006'da İngiltere'de myelom tanısı alır. Sınırdışı edilmesi gerektiğine karar verilir. İngiliz kamuoyuna yansıyan hukuki süreç, sınırdışı lehinidir. Sivil toplumun desteğiyle toplanan maddi yardımlarla, İngiltere'deki tedavisi 1 yıl sürer. Artık terminal döneme gelmiştir. Ve diyaliz ihtiyacı olur. Tıbbi durumunun seyahate elverişli olduğuna karar verilerek 15 gün önce de göçmen bürosu görevlilerinin nezaretinde bir uçağa bindirilip Gana'ya gönderilir. Gana'da da sosyal güvencesi olmayan hasta, zaten kısıtlı tıbbi olanaklara sahip olduğu kaydedilen Gana'nın başkentindeki hastaneden kendi isteğiyle taburcu olarak, tıbbi tedavisine son verir. 27 Ocak 2008 tarihli The Guardian gazetesinin röportajında Ama Sumani, 1 yıldır kendisine destek olan İngiliz halkına şükranlarını sunar ama İngiliz yazarlarının neden kendisini yabancı bir şehirde acı içinde ölüme terk ettiğini anlamadığını söyler. Yabancı (!) bir şehirden kasti, memleketi Gana'nın başkentidir.

İngiltere'de yaşayan Türklerin yarısından fazlası herhalde Kıbrıslı. Buradaki hastanede, büyük vizitlerden birinde metastatik tiroid kanserli, Kıbrıs Türkü bir hastayı takdim ettiler. Vizit bitiminde yanına yanaştım usulca eğilip sordum, cemile çiçeklerinin açılmasına kaç ay var? Çok şaşırıldı, hem Türk olmama hem cemile çiçeklerini biliyor olmama. Mutlu oldu, çok! Nereden bildiğimi sordu. Ona Kıbrıs'tan Hacettepe'ye gelen myelomlu hastamı anlattım. O hislendi, ben hislendim. Öyle bir illete tutulsam ben de giderdim dedi; dedim, ben de!... Birinci hikayeyi size bundan anlattım.

Peki, ikinci hikayeyi neden anlattım? Ev arkadaşlarımla oturmuş, akşam yemeği yiyorduk, 1 İngiliz, 1 Afrikalı, 1 Fransız bir de Türk... Televizyonda kim bilmem kaç para ister diye bir yarışma programı. Bizde de olan türünden bir bilgi yarışması işte. Sunucu sordu, 9 Oskar alan İngiliz Hasta filminin baş kahramanı olan yanık hastası, filmde hangi millettendi? Soruya bakınız! Tabii ki İngiliz demeyeceksiniz, değil mi? Ama yarışmacı aynen öyle dedi. İngiliz dedi. Yanlış. Çok sıkı bir sinemasıver olmasam da, zamanında o filmin o Oskarları hak etmediğini savunanlar çok olmuştur, bense o filme toz kondurmayanlardandım. Dünyayı güzellik kurtaracaksa, işte bu odur bile demişimdir. Öyle ikon bir filmde benim içim. Ohha dedim, dayanamadım, nasıl İngiliz der, inanamıyorum, inanamıyorum diye söylenirken, İngiliz ev arkadaşım atladı tabii ki İngiliz'di, dedi. Fransız kız: "yüzü çok yanıkta hiç bir etnisiteye benzediğini hatırlamıyorum" dedi. Lafa bak! Afrikalı Ruth hatırladı "Szerelem, szerelem..." diye arkada Macarca şarkı söyleyen bir kadın sesi vardı, sevgilisine bu şarkının Macarca'da aşk anlamına geldiğini söylüyordu, İngiliz Hasta aslında Macar'dı, dedi. Doğrusu buydu. Ben de İngiliz Hasta'nın bir Macar kontu olduğunu hatırlıyordum. Derken... İngiliz hastayı İngiliz sanmak üzerine, kırmızı şarap eşliğinde uzun bir tartışmayla sabahı ettik. Doğal olarak da ertesi sabah hastaneye 1 saat kadar geç kaldım. İngiliz Hocam kibarca neden geciktiğimi sordu. Aynen anlattım, İngiliz hastanın İngiliz olup olmadığını tartıştıyorduk, sa-

ba h ı etmişiz, deyiverdim. Hoca gözlüğünü çıkardı, diğer asistanlara dönerek, beni duvara yapıştırdı: "Selçuk, biz İngiltere'de hastaların İngiliz olup olmadıklarını tartışmayız, hastalıklarını tartışırız!". Al buyur yerleştir! Öğle arasında kapısını çaldım, özür dilerim ama dedim, bakın bu saygın bir tıp dergisidir: Lancet. Bu saygın bir İngiliz gazetesidir: The Guardian, bu da Gana'lı myelom hastasının hikayesi. Birer fotokopiyi masasına bırakıp ekledim: Kimse Ama Sumani'nin myelomunu tartışmıyor. Hocamla diyalogumuzun gerisi bana kalsın. Nihayetinde onun hoca olduğunu, kendimin anlamasını sağlayan bir konuşmayı işte. İki, bilemedin üç hafta sonra mı neydi, İngiliz gazeteleri; Ama Sumani'nin evinde hayatını kaybettiğini duyurdu.

Birinci hikayenin cemile çiçekleri bana, hangi toprağın ağacı olduğumu hatırlatır. İkinci hikayenin barbarlığına bakıp da, kendi vatanseverliğimi parlatacak değilim! Muhtemelen batıdan kapmış olduğum bir ahlaksızlık sonucu ötekiler aklıma geliyor, öbürküler; şu göçmen kuşlara özenip Ege'den Yunanistan'a açılan, sonra da bizim Ege sahillerine geri vuran siyah cesetler, mesela! İkinci hikayenin asıl ezberimi bozan, tekinsiz bir yanı var ki; Gana'lı hastanın memleketine geri gönderildiğinde, memleketinin başkentinin bir hastane odasında kendini yabancı ve terkedilmiş hissetmesi. Düşünmeye değer, bence!

Birinciyle ikinci hikayenin hekimlerine gelince... Bazı şeylerin tadına ancak anadilimde varabiliyorum. Mizah ve şiir mesela! Meğer bizim mesleğin hüner kısmı da öyleymiş. İmbikten süzülen, tın tın öten damlalar vardır ya; ustaların meslek sırrı dediğimiz, hekimliğin hüner faslı. O da anadilinde! Yıllarca topladığımız evrenin tonlarca tıbbi bilgisini rafine edip damıtmak, reçetelerimizin hiçbir kitapta yazmayan esansını keşfedip, önce kendimize sonra da birilerine iyi gelmek; ancak anadilde gerçekleştirilecek bir rüya gibi geliyor bana, bilmem siz ne dersiniz.

İktidarların hastaları hekimlerine karşı kışkırtıp kinlendirdiği; hasta yakınlarının hekimleri kurşunladığı bir ülkede, mesleğin aslına olan inancımızı tazeleyen Nevin Er ve daha nice hastamızın anısına, onların tatlı dili, güler yüzü hürmetine, saygıyla...

(*) Endokrinolojinin en güzel yanlarından biri, kanserlerinin nadiren fatal oluşu. İstisnalarından birisi paratiroid kanseri. Çok şükür nadir bir kanser. Nevin Er, meslek hayatımda izlediğim ilk paratiroid kanserli hastamdı. Yurt dışı mecburi hizmete giderken, bir hocama devrettim. Ayrılgımız hüznüldü. Bir yıla kalmadan gurbette, Nevin Er'in eksitus haberini aldım. Bu yazı onun şahsında, hekimlerinin emeğine, kalbine olan inancımı koruyan, özlediğimiz hastalarımıza ithaf olundu. 14 Mart 2008'de Hacettepe Mantar Dergisi'nde yayınlandı. Bizleri karamsarlaştıran malum gündemimiz arasında, bir soluk olsun diye Hekim Postası'na iletildi. Sevgi ve selamlarımla...

kentten

ATO 'Kentsel Dönüşüm' kapsamında yıkım kararı alınan mahalleyi ziyaret etti Çöpler toplanmaya başlandı

Hekim Postası

Bakanlar Kurulu kararıyla Ankara'da 3 ilçede 7 farklı yer 'kentsel dönüşüm ve gelişim alanı' olarak ilan edildi. Belirlenen alanlar arasında Çankaya'da 4, Yenimahalle'de 2, Altındağ'da 1 nokta bulunuyor. Bu bölgelerde yaşayanlar ise Barınma Hakkı Büroları kurarak evlerinin yıkımına karşı direniyorlar.

Yenimahalle - Mehmet Akif Ersoy Mahallesi Barınma Hakkı Bürosu temsilcilerinin başvurusu üzerine; Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında yıkım kararı alınan mahalle, Ankara Tabip Odası Yöneticileri ve Ankara Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyonu üyeleri tarafından 13 Ağustos 2010 tarihinde ziyaret edildi.

Ziyaret sırasında, öncelikle yıkım bölgesinde 3 haftadır toplanmayan çöplerin, halk sağlığını ciddi boyutlarda tehdit ettiği yerinde tespit edildi.

Aynı tarihte, ATO yöneticileri Yenimahalle Belediyesi Başkan Yardımcısı Erhan Aras'la konu ile ilgili görüştü, kaygılarını Belediye Başkanı'na iletmek üzere dile getirdi.

Yenimahalle Belediyesi

ATO'nun uyarılarını dikkate aldı

Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında yıkım kararı alınan Yenimahalle- Mehmet Akif Ersoy Mahallesi sakinlerinin, 'yıkıma direndikleri' gerekçesiyle çöplerinin toplanmadığına dair ATO'ya başvurularının ardından başlatılan girişimler ise olumlu sonuçlandı.

ATO'nun girişimleri üzerine, Yenimahalle Belediyesi 15 Ağustos 2010 tarihinden itibaren mahalledeki çöpleri yeniden toplamaya başladı.

SES, 8 saat mesai talep etti

Hekim Postası

SES Ankara Şubesi üyeleri Sağlık Bakanlığı'nı 8 saat mesai uygulamaya çağırıyor. 25 Ağustos 2010 tarihinde yapılan ve ATO yöneticilerinin de destek verdiği basın açıklamasında 8 saat olan mesainin Sağlık Bakanlığı tarafından 9 saate çıkarıldığı belirtilerek, tekrar 8 saate indirilmesi istendi.

Sağlık Bakanlığı'nın kendi çıkardığı yasaya aykırı bir genelge yayınlayarak günlük 9 saat çalıştırmanın önünü açtığı ifade edildiği açıklamada şöyle denildi: "Sağlık Bakanı ve müsteşarı başta olmak üzere neredeyse tümü hekim olan Sağlık Bakanlığı yöneticileri sanki hiç hastanede çalışmamışlar gibi, sağlık hizmetlerinin nasıl yürütüldüğünden habersizler gibi, tedavinin ve hasta bakımının sürekliliğini, hastanelerin fiziki koşullarını bilmezlermiş gibi 'saat 12 ila 14 arasında öğle yemeği ve istirahat için personele münavebeli olarak bir saatlik dinlenme süresi (öğle tatili) verilecektir. Ancak bu süre içerisinde personel kurumdan ayrılmayacak, ihtiyaç duyulması halinde ilgili personel göreve davet edilebilecek ve göreve davet edilen personelde davete icabet ede-

cektir' buyurarak, hukuk tanımaz ceberrut bir patron gibi davranmaktadır. Sağlık Bakanlığı'na soruyoruz;

Sağlık Bakanlığı, yataklı tedavi kurumlarında hiçbir personelin işini bir saat boyunca terk edemeyeceğini bilmez mi?

Sağlık Bakanlığı, acilde, ameliyathane, yeni doğan yoğun bakımda, koroner yoğun bakımda çalışan bir doktorun, hemşirenin ya da doğum sancısı çeken onlarca gebenin bulunduğu doğum salonunda çalışan bir ebeğin bırakın bir saat istirahat etmeyi yemeğe dahi gidemediklerini bilmez mi?

Sağlık Bakanlığı, 'Kurum yönetimleri personelin kurum içinde öğle yemeklerini yiyebilmeleri ve istirahatlarını yapabilmeleri için gerekli tedbirleri alacaklar ve uygun mekanlar oluşturacaklar' derken; hastane merdiven altlarının, koridorlarının

hasta, muayene odası yapıldığını, hemşire yatakhanelerinin servis yapıldığını bilmez mi?

Bu genelge ile sağlık emekçilerine ceberrutlukla angarya dayatılmaktadır. Ama sağlık emekçileri angarya dayatmalarını kabul etmeyecektir. Sağlık Bakanlığının uymadığı yasa maddesine sağlık emekçileri olarak biz uyacağız ve günde sekiz saatten fazla çalışmayacağız."

12 Eylül darbesi sanatla anlatıldı

Hekim Postası

Devrimci 78'liler Federasyonu tarafından Ankara'da 3-15 Eylül 2010 tarihleri arasında "Direniş Kültürümüzde Sanat" konulu bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Konserler, paneller, forumlar, şiir dinletileri ve tiyatro gösterimlerinin yanı sıra 3 Eylül'de Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde açılan "12 Eylül Utanç Müzesi"nde ise 1980 darbesinde yaşananlar bir sergiyle anlatılmaya çalışıldı. Sergide en dikkat çeken ise işkence aletleri, tutuklu ve hükümlülerin yazdığı mektuplar, idam edilenlerin mahkeme dosyaları ve geriye bıraktıkları şahsi eşyalar oldu. 12 Eylül'ü sanat diliyle anlatıldığı sergi Ankara'dan sonra başka illerde de sergilenecek.

Tılsımdan takıya...

Jülide Kaya

Sizce takı nedir? Kendinizi güzel hissetmek ya da göstermek için kullandığımız bir araç mı sadece? Takının salt süslemekten öte, birçok farklı anlamlar taşıdığını biliyor muydunuz? Takının bir batıl inancın simgesi olduğunu duymuş muydunuz? Ya takıların kişiliğimizin ipuçlarını, küçük sırlarımızı karşımızdakilere yansıtarak bizi ele verdiklerini?

İnsanoğlu, giyinmek ve süslenmek amacıyla simgesel eşyalara kullanmış yüzyıllar boyu. Gizli güçlerden, kem gözlerden korunmak için, bedenini takılarla bezemiştir.

Bu anlamıyla takı, bir arzu nesnesi olduğu kadar, bir batıl inancın da nesnesi aynı zamanda. Takılar geçmişte; din, tılsım, büyü, uğur gibi kavramların etkisiyle kullanılıyordu. Daha sonraları takılar, ölü hediyesi, tanrılara sunu, imtiyaz göstergesi, zenginlik ifadesi, hediye ve nihayet güzel görünmek gibi anlamlar ve işlevler de kazandılar.

Geçmişten günümüze kadar gelen takı geleneği, kaynağını çok tanrılı dinlerden alıyor. Tanrının yeryüzündeki temsilcileri, tanrısal güçlerini insanlara kabul ettirmek için birçok yol buluyorlar. Tanrı krallar, rahipler, sahip oldukları güçleri; üzerlerinde taşıdıkları sembollerle ilişkilendiriyorlar. Bu simgeler; kıymetli taş ve madenlerden yapılıyor. Bu kıymetli taş ve madenlerin tılsımına inanılıyor.

Kolye, taç, bilezik, yaka iğnesi, bileklik, kemer, yüzük, küpe, halhal gibi Mezopotamya, Mısır, Helen, Etrüsk ve Roma krallarının ve egemen sınıflarının takıtları takılar, aynı zamanda devlet gücünü de simgeliyor.

Fildişinden madene...

Gerek dinsel nedenlerin, gerekse kendini beğendirme çabasının bir sonucu olarak insanın ilgisini sürekli çeken takıların ilk örnekleri; taş, kemik, deniz kabukları ve fildişinden yapılırken, maden işçiliğinin başlamasıyla, tunç, gümüş, özellikle altın takılar yoğun bir biçimde kullanılmaya başlanıyor.

En çok kadınlar tarafından kullanılsa da; takı, erkeklerin de yaşamının önemli bir parçası. Kimi uygarlıklarda, erkekler de en az kadınlar kadar takı kullanmış. Anadolu'da Lydia askerleri pişmiş toprak küpe takmışlar. Yine Lydia Dönemi'ne ait heykelciklerde rahiplerin gerdanlık, küpe ve bilezik taktığı görülüyor. Eski dönemlerde, erkeklerin kullandığı küpe, maddi ve manevi köleliği simgelemiştir.

Anadolu'da vazgeçilmez gelenek

Toprağına, geleneğine ve çevresine bağlı olan Anadolu insanı da; mutluluğu hep yaşadığı yerde arıyor ve kendi örf, adet ve görenekleri doğrultusunda yaşadığı çevreden temin edebildiği doğal malzemelerle tasarladığı takıları, sembolik anlamlar da yükleyerek gelenekleştiriyor. İnsanlar, medet umdukları çeşitli büyü ve tılsımları da kıymetli madenlerle kaplayarak boyunlarına takıyor. Bunlara "muska" deniyor.

İnsanlar, maddi ya da manevi dileklerinin gerçekleşmesi için, kendisinde çeşitli güçlerin bulunduğu inandıkları kişilere başvuruyorlar. Onlar da çeşitli şekiller çizerek veya yazılar yazarak üzerlerinde taşımalarını istiyorlar. Muskanın, kişiyi, hastalığa ve nazara karşı koruyacağına inanılıyor. Muska zamanla bir süs unsuru haline alıyor ve daha sonra da yerini, kolyelere gerdanlıklara bırakıyor.

Anadolu'da en eski takı geleneklerinden biri ise tepelik kullanmak. Tepelik, kadınların kullandığı bir baş süsü. Anadolu'da kadınlar nişan, kına gecesi ve düğünlerde takıyor tepeliği. Tepelikler yörelere göre de farklılıklar gösteriyor. Eskilerde yörük beyleri her doğumda eşlerine, doğurduğu çocuk kız ise gümüş erkek ise altın tepelik hediye edermiş. Kadın da doğumunun zorluğuna rağmen altın tepelikten vazgeçmeyeceğini şöyle dile getirirmiş:

"Her yıl doğurup, bıksam, usansam gebelikten,

Vazgeçmem ağam ben bu altın tepelikten..."

Sınıfsal gücün de simgesi

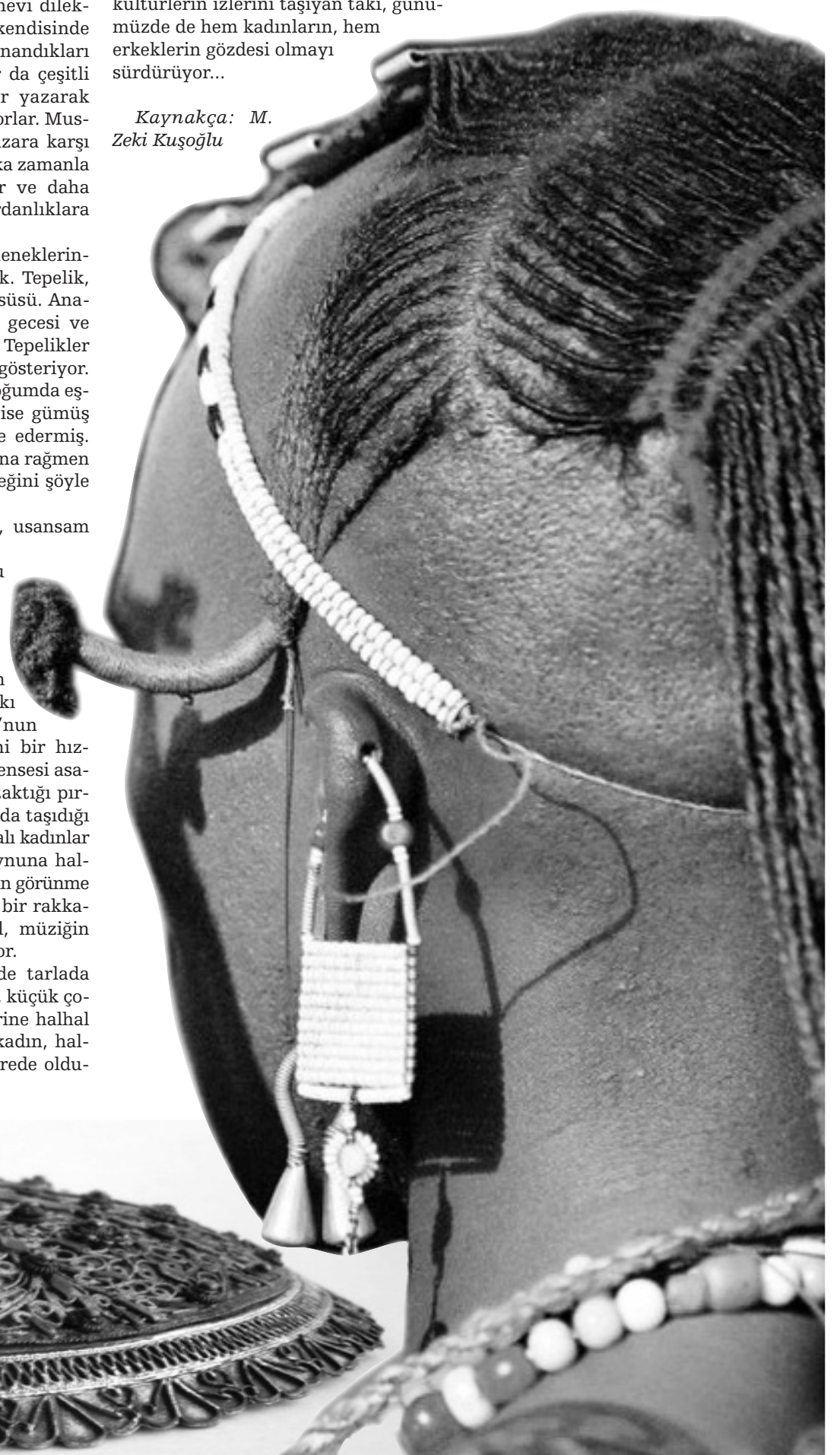
Doğudan batıya, kuzeyden güneye her toplum kendi takı geleneğini oluşturuyor. Doğu'nun esmer kadınları güzelliklerini bir hızmayla bezerken, bir İngiliz prensesi asaletini ve zerafetini boynuna taktığı pırlanta bir kolyeyle ya da başında taşıdığı zarif bir taçla yansıtıyor. Afrikalı kadınlar küçük yaşlardan itibaren boynuna halkalar takarak, daha ince ve uzun görünme çabası içerisindeyken, Hintli bir rakkasenin ayağındaki zilli halhal, müziğin ve dansın bir parçası olabiliyor.

Anadolu'da bağda, bahçede tarlada çalışan kadınlar; bebeklerinin, küçük çocuklarının el ve ayak bileklerine halhal takıyorlar. Çalışmaya dalan kadın, halhalın sesinden çocuğunun nerede olduğunu anlıyor.

Erkekler de ise daha çok gücü simgeliyor takı. Afrikalı bir erkek burnuna geçirdiği çubuklarla ve boynuzu andıran küçük hızmalarla görüntüsünü daha sert, kızgın ve güçlü bir hale getirmeye çalışıyor. O bunu yaparken de, doğal hayatla arasındaki yaşam savaşında galip gelmeyi düşünüyor. Batılı bir erkek ise, taktığı takıyla kimliğini, varlığını ve sınıfsal gücünü sergiliyor.

Doğa ve çevre koşullarıyla şekillenen kültürlerin izlerini taşıyan takı, günümüzde de hem kadınların, hem erkeklerin gözdesi olmayı sürdürüyor...

Kaynakça: M.
Zeki Kuşoğlu

gezgin

Viva Yeşil Timsah!

Dr. Efsun Müftüoğlu

Che, "Fidel'e Şarkı" (Canto a Fidel) adlı şiirinde Küba adasını yeşil bir timsaha benzetir ve Fidel'e seslenir:

"Hadi gidelim şafağın ateşli peygamberi,
kimselerin bilmediği gizli yollarda buluşalım,
kurtarmak için o aşkla sevdiğin yeşil timsahı..."

Tüm gezginlerin arasında dolaşır bu söz ve daha görmediğim bu ülke için ben de aynı cümleyi kurardım: "Fidel ölmeden Küba'yı gör". İlkinde turla gittiğim ülkeyi nasıl gezebileceğimi öğrenip bir sonraki sene tek başıma Kübalılar arasında 20 gün geçirdikten sonra bu önerinin haklılığını anladım. Her ne kadar Kübalılar Fidel'den sonrası ile ilgili sorularına "Devrim tek kişinin omuzlarında mı duruyor?" diye cevap verseler de Fidel'in aynı karizmaya yaklaşamayan kardeşi Raul'un, başka ülkelerde yaşayan ve genellikle para gönderen akrabalar ve internet aracılığıyla öğrendikleri dış dünyayı özleyen bu halkı bu koşullarla yönetmeyi sürdürmesi zor görünüyor.

1990'lara kadar bu yegane sıcak iklim sosyalist ülkesinin turistleri doğal olarak Doğu Bloku'ndan gelmiş. SSCB'nin çöküşünden sonra ortaya çıkan finansal sıkıntıyı gidermenin yolunu kapıları batılı turistlere açmakta bulmuşlar. Turizmle birlikte bir zamanlar Amerikan mafyasının kumar ve eğlence merkezi olan bu güzelim adada turistlere kaçak puro, ucuz yatak, kadın ve daha ne isterseniz sağlayan jineterolar türemiş bile. Hatta turizmden gelir sağlayan Kübalılar zengin olmaya başlayınca, yıllar boyu okuyup çalışmanın anlamsızlığına inanmaya başlamışlar.

Ve sorular birbirini kovalıyor: Küba, kapılarını açtığı küresel turizm rüzgarıyla kendi sonunu mu hazırlıyor? Bunca zaman Amerikan emperyalizmine direnen Küba devrimi, turizm karşısında değer mi yitiriyor? Bu kaçınılmaz bir değişim mi, yoksa Küba kendi arzusuyla değişen dünyaya ayak uydurmaya mı çalışıyor? Ancak değişiklik zamanının geldiğini savunanlar ve bekleyenlere karşılık "Her şey yağmen Küba direnecek" diyenlerin sayısı da az değil.

Duyularımız coşar, gençliğimizin idolu Che ile ilgili okuduğunuz her şey beyninizde geçit yaparken "Viva Che" diye bağırırsanız, sokaktaki sıradan insanların sol yumruklarını kaldırıp "Viva Cuba, Viva Che" diye karşılık verdiklerine tanık olursunuz. Ama somut gözlem şudur: Kübalılar tüm ambargolara, yoksulluğa rağmen hala en gelişmiş kapitalist ülkelerden daha neşeli, daha sağlıklı, daha mutlu ve en güzeli daha onurludurlar ve Sovyet'lerin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni dünya düzeni, ABD'nin Fidel başa geldiği günden beri süren yıkma girişimleri, suikastlar ve ambargolara rağmen ayakta kalabilmeyi başarmışlardır. Ülkeye gönül bağı olanların böyle bir geziden sonra Küba'ya ve Küba

"Hadi gidelim şafağın ateşli peygamberi,
kimselerin bilmediği gizli yollarda buluşalım,
kurtarmak için o aşkla sevdiğin yeşil timsahı..."

Che

halkına sevgisinin ve saygısının artması olası değildir.

Havana...

Küba yolculuğuna herhalde herkes gibi Ciudad de La Habana'da, yani başkent Havana'da başladık. Aylardan Mart, hava çok sıcak. Havana şehri üçe ayrılmış: 1982'de UNESCO kültürel mirası listesine alınan Habana Vieja, yani Eski Havana, şehrin kültür merkezi Vedado ve Centro Habana, yani Havana Merkez. Bunların içinde en güzeli devrimden sonra halka dağıtılan eski ihtişamlı evleri ve sokaklarıyla Eski Havana bölgesidir. Turizmden gelen parayla merkezden başlayarak arka sokaklara doğru yayılan bir restorasyon programı çerçevesinde yenilenen geniş bahçeli, iç avlulu bu koloni tarzı evler şehrin tüm geçmişini anlatıyor. Eski binaların birlikte devrim öncesi kalan 50'li yılların Amerikan otomobilleri görüntüyü tamamlıyor. Sovyet mühendislerin zamanında Lada motorları taktığı klasik Amerikanlar ülke insanının renkli giyim sevdasına eşlik edercesine rengarenk dolaşıyorlar. Eski Havana'nın en güzel yerlerinden sahil caddesi Malecon'da oturup aşıkların kolkola ellerinde rom şişeleriyle geçişini seyrederken insan onların romantizmine kendini kaptırıyor. Washington'daki Capitol'un birer kopyası olan eski başkanlık sarayı El Capitolio ise nereye giderseniz gidin sonunda önünüze çıkıyor.

1400'lerde Colomb'un ayak bastığı ada, daha sonra kölelerin toplanma yeri olarak kullanılmış. 1590 yılında kurulan ülke 1895'te bağımsızlığını ilan ettiğinde İspanya Latin Amerika'daki son kalesini kaybetmiş. Bir zamanların en ünlü limanlarından biri olan Havana Limanı'ndan başlayan eski Havana bölgesinin

Katedral Meydanı'nda bir zamanlar bölgenin denizcilerine ve tüccarlarına hizmet eden fahişe nüfusunun 500 bine ulaştığı söylenmektedir. Bir tarihi bilgi daha: Amerika 1899 yılında Guantanamo'yu 99 yıllığına kiralyor. Amerika'nın girdiği yerden çıktığı görülmediğinden Küba topraklarında bir Amerikan hapishanesi varlığını sürdürüyor. Hatta Amerika Guantanamo topraklarına değmeyi başaranları Amerika'ya göndermeyi bile vaad ediyor. Kübalıların anlattığına göre Küba devleti de bu alanın çevresine mayın döşemiştir.

Devrim meydanları...

Küba'nın her kentinde bir Plaza de la Revolucion, yani bir 'Devrim Meydanı' vardır. Her yıl 1 Mayıs'ta yüzbinlerce Kübalının devrimi kutlamak için toplanmaları, Fidel'in meşhur konuşmalarına sahne olan, bir yanda Kübalıların bağımsızlık savaşını başlatan şair Jose Marti adına yapılmış 142 metre yüksekliğindeki dev anıtın önünde şairin heykeli, diğer yanda Che'nin metalden dev bir kabartma portresinin bulunduğu İçişleri Bakanlığı binasını barındıran Havana Devrim Meydanı, bir sonraki 1 Mayıs'ı Küba'da geçireceğinize dair kendi kendinize söz vermenizi sağlıyor.

1950'lerde General Fulgencio Batista'nın sarayı olan muhteşem bina, bahçesinde hala yanmakta olan devrim ateşiyle ziyaretçileri karşılayan bir devrim müzesidir. Devrim öncesi, devrim süreci ve sonrası kronolojik olarak bu müzede sergilenmektedir. Meydandan yürüyerek ulaşılan Havana Üniversitesi'nin bahçesinde 1958'de 'Genç Komünistler Birliği' tarafından ele geçirilen tank sergilenmektedir. 11 milyonluk ülkede toplam üniversite sayısı 50, üniversitelere bağlı

araştırma merkezi sayısı 73, öğrenci sayısı 2 milyon 400 bin ve son 40 yıl içinde üniversite mezunu sayısı 700 bin. Ayrıca 120 farklı ülkeden 20 bin öğrenci Küba üniversitelerinden mezun olmuş ve bazı yüksek lisans ve üniversite eğitimi sağlanmıştır. Eğitim gibi sağlıkta kazanılan büyük başarılarla bebek ölüm oranı Latin Amerika'daki en düşük oran olan 6.22'ye düşürülmüştür. Eğitim ve sağlık hizmetleri tüm halka ücretsizdir.

Dans ve müzik...

Havana'ya gelip Ernest Hemingway'in ayak izlerini takip etmemek mümkün müdür? Yazarın mojitosunu içtiği La Bodeguita ve daiquirisini içtiği El Floridita mutlaka ziyaret edilecek iki bardır. Her köşe başında, sokakta, meydana, lokantada müzik yapan gruplar turistler için en çok Carlos Puebla tarafından Che için yazılmış ünlü "Hasta Siempre Comandante" şarkısını çalarlar. Çalmaya ara verdiklerinde de izleyicilere CD'lerini satmaya çalışırlar, o sırada sizin aklınızda ise mutlaka salsa öğrenmek düşüncesi vardır. Dansların gözalıcı kıyafetleriyle muhteşem vücutlu dansçılar tarafından icrasını görmek içinse Küba'nın en ünlü gece kulübü Tropicana'ya gitmek şarttır.

Fabrikalarda klasik roman...

Ve bir puro fabrikasına gidiyoruz. İşçiler ısrarla Cohiba kutularını gösterip bunları birkaç avroya satmaya çalışıyorlar. Göz göze gelerek anlaştığınız işçi fabrika çıkışında sizi parkta bekliyor. İşçilerin günlük haberlerden ve kültür faaliyetlerinden uzak kalmamaları için her gün bir işçi sabahtan öğlene kadar günlük gazeteleri, öğleden sonra klasik

romanlardan birini mikrofondan tüm fabrikaya okuyor.

Karayip'lere kadar gelmişken biraz deniz güneş tatili yapalım diyenlerin mekanı iki tarafında kilometrelerce uzanan sahilleriyle bir yarımada olan Varadero'dur. Devrimden önce Amerikalılar tarafından kurulan, oteller ve tatil köyleri ile dolu bölgede kendinizi Küba'nın dışına çıkmış gibi hissedersiniz. Burası Küba'nın ruhunu taşıyan bir yer olmaktan çok uzak, dünyanın herhangi bir yerinde rastlanabilecek bir tatil beldesidir.

Ülkenin güney kıyısında, çoğunluğu tek katlı, rengarenk boyalı bitişik nizam koloniyal tarz binaları, meydanı, kilisesi ve parke taşlı sokakları ile 1988'de UNESCO dünya mirası listesine alınan Trinidad yaşamın sokağa taşıdığı küçük bir kasaba. İnsanlar her zamanki gibi şortları, tişörtleri ve terlikleriyle evlerinin önlerinde merdivenlere ve bazen verandalarında sallanan koltuklarına oturmuş muhabbet ediyorlar. Havana'da gördüğüm gibi, Cienfuegos, Santiago'da göreceğim gibi birçok evin pencereleri ardına kadar açık. Kapı önü sohbetine katılmayanların eğlencesi ise televizyon. Gençler "Casa de Musica"da salsa yapıyorlar. Onları seyrederken mojitoları yudumlamak da biz turistlere düşüyor.

Böyle bir dünyaya kim dalmak istemez!

Turistlere sunulan seçeneklerden biri de bembeyaz kumlara sahip ve yerleşim olmayan adalarda dalış imkanları. Katamaranlarla ulaşılan bu korsan adalarında sizi öğlen yemeğinizi servis edecek iki kişi ile turistlerin yemek artıklarıyla beslenmeye alışmış, insandan kaçmayan iguanalar karşılar. Katamarandan karaya kadar olan sığ bölgeyi geçmemizi sağlayan Zodyak botlar, zaman zaman sokaklarda görülen, yurtdışındaki akrabaların getirdiği yeni model arabalar gibi detaylar, tamir bekleyen binalarla, Amerikan arabalarıyla ve gündelik yaşamla çarpıcı bir tezat oluşturuyor. Ama dalman resifler, mercanlar, süngerler, balıklar ve diğer yaşam formları açısından oldukça zengin.

Gerillanın Günlüğü'nü yeniden okur gibi...

Ve Santa Clara. Che ve arkadaşlarının kemikleri Küba'ya getirildiğinden beri bu ülkeye ama özellikle bu şehre Che için yapılan anıt mezarı görmeye gitmek istedim. "Monumento Ernesto Che Guevara"nın etrafında Che'nin yaşgününe ithafen dikilen 28 palmye ağacının çevrelediği geniş alanda Che'nin kaide üzerindeki dev heykelini selamladıktan sonra, anıtın altında Che'ye ait eşyaların ve

Santa Clara muharebesine ilişkin fotoğraf ve eşyaların sergilendiği müze ile Boliviya'da öldürülen 38 devrimcinin büstlerini ve 17'sinin kemiklerini barındıran mozoleyi ziyaret ettik. Silahlı Devrim Müzesi'nde sergilenen, 1958 yılının Aralık ayında Ernesto 'Che' Guevara komutasındaki gerillaların Batista'ya bağlı birlikleri yenilgiye uğratarak ele geçirdikleri treni gezerken "Gerillanın Günlüğü"ndeki satırlar beynimizde yeniden canlandı.

Devrimin üçüncü önemli kişisi Camilo Cienfuegos'un şehri Cienfuegos'tayız. Beyaz nüfusun çoğunlukta olduğu şehirde İspanyolların tüm Güney Amerika kolonilerinde uyguladıkları tipik şehir yapısının merkezi Plaza Mayor'u çevreleyen katedral, tiyatro binası, Casa de la Cultura (Kültür Evi), ortadaki Jose Marti heykeli tek tek zihinlere kazınırken yine bir grubun müziği bize eşlik ediyordu.

Küba'nın on dört eyaletinden en batıda yer alan Pınar Del Rio'da içi doğal göl olan bir mağarayı bot ile geçerek, 200 milyon yıllık geçmişi sahip olan ve UNESCO tarafından kültür mirası ilan edilen Vinales Vadisi'ne gidiyoruz. Sovyetlerin dağılmasından sonra şeker kamışını alacak müşteri kalmayınca bölgede tarım durmuş.

Devrimin izleri...

Bir de doğudan bir şehre, devrimin ayak izlerinde Santiago'ya gidelim. Fidel ve arkadaşlarının ele geçirmek için saatlerce çatıştığı Moncado Kışlası'nın duvarlarında kurşun izleri ilk günkü gibi duruyor. Batista döneminde karakol olan bina devrim sonrasında 26 Temmuz Müzesi olmuş. Devrime en güçlü desteği de bu kent vermiş. Siyah nüfusun ağırlıkta olduğu bu kentte C'espdes Meydanı, Plaza Dolores, Rom Müzesi, Bacardi Müzesi, her bina, her meydan, her sokak devrimin izini taşıyor adeta. Kolonyal binaların arasında gezenleri hiç durmayan müzik takip ediyor ve sanki bu kentte müzik ve dans diğer kentlerden farklı olarak bir ayın gibi yaşanıyor.

1961 yılından beri ABD baskısıyla BM ablukası altında olan ülke Sovyetlerin yardımıyla 1970 ve 80 dönemini atlatıp 90'lara geldiğinde ambargo ağırlığını daha fazla hissettirmeye başlamış. Ayrıca ambargo sadece ekonomik uygulamalarla sınırlı kalmayıp, insani ihtiyaçları da kapsadığından gıda, ilaç ve malzemelerin dışarıdan alınması imkansız hale gelmiş. 1990'da başlayan ve 2000'in başına kadar devam eden, Castro'nun deyimiyle 'Periodo Especial' yani 'Özel Dönem' olarak adlandırılan bu dönemde Castro herkesten fedakarlık yapmasını istemiş. Küba halkı yokluklarla savaşırken Amerika fırsatı değerlendirip ambargoyu daha da sıkı-

laştırınca yeni bir çıkış yolu bulmak kaçınılmaz olmuş. Castro 1993 başında Küba'yı turizme açarken, bazı alanlarda özel yatırımı ve halk arasında küçük çapta ticareti de serbest bırakmış. Turistler casa particular adı verilen evlerde kalıp paladar denilen ev lokantalarında karınlarını doyurabiliyorlar.

Ülkede iki çeşit para kullanılıyor. Biri dolara karşı Castro'nun geliştirdiği bir çözüm olan 'convertible peso' diğeri 'peso cubano' yani ulusal peso. Turistler kısaca CUC olarak adlandırılan convertible peso kullanılırken, Küba halkı ulusal peso kullanıyor. 1 convertible peso yaklaşık 25 ulusal pesoya denk geliyor. Ama sorun ülkede artık birçok yerde convertible pesonun geçerli olmasına rağmen maaşların normal peso olarak ödenmesi ile başlıyor. Çünkü ulusal pesoyla geçinmek zorunda olan Kübalıların alm gücü düşük kalıyor. Turizm endüstrisinde çalışanlar, taksi şöförleri, garsonlar, müzisyenler, maaşlı doktorlardan, öğretmenlerden, mühendislerden daha fazla kazanıyor.

Turizmin Küba'yı çok değiştirdiğini söylüyor Kübalılar. Tertemiz Karayip denizi, bembeyaz kumlar, güneş, müzik, rom, puro, melez kızlar yani turist için her şey ve turistlerin cebinde bunları satın alabilecek para var.

Küba adına casusluk yaptıkları gerekçesiyle Amerika'da tutuklanan 5 Kübalının resimlerinin yanında Volveran (Dönecekler), Fidel, Che ve Cienfuegosun resimlerinin altında Hasta la Victoria siempre (Her zaman zafere kadar), Patria o muerte (Ya Devrim Ya Ölüm) yazılarını okuyarak havaalanına doğru yol alıp Küba'ya veda ederken bir diğer vedayı; 1 Nisan 1965 tarihinde Che'nin kaleme aldığı veda mektubunu düşünüyorum:

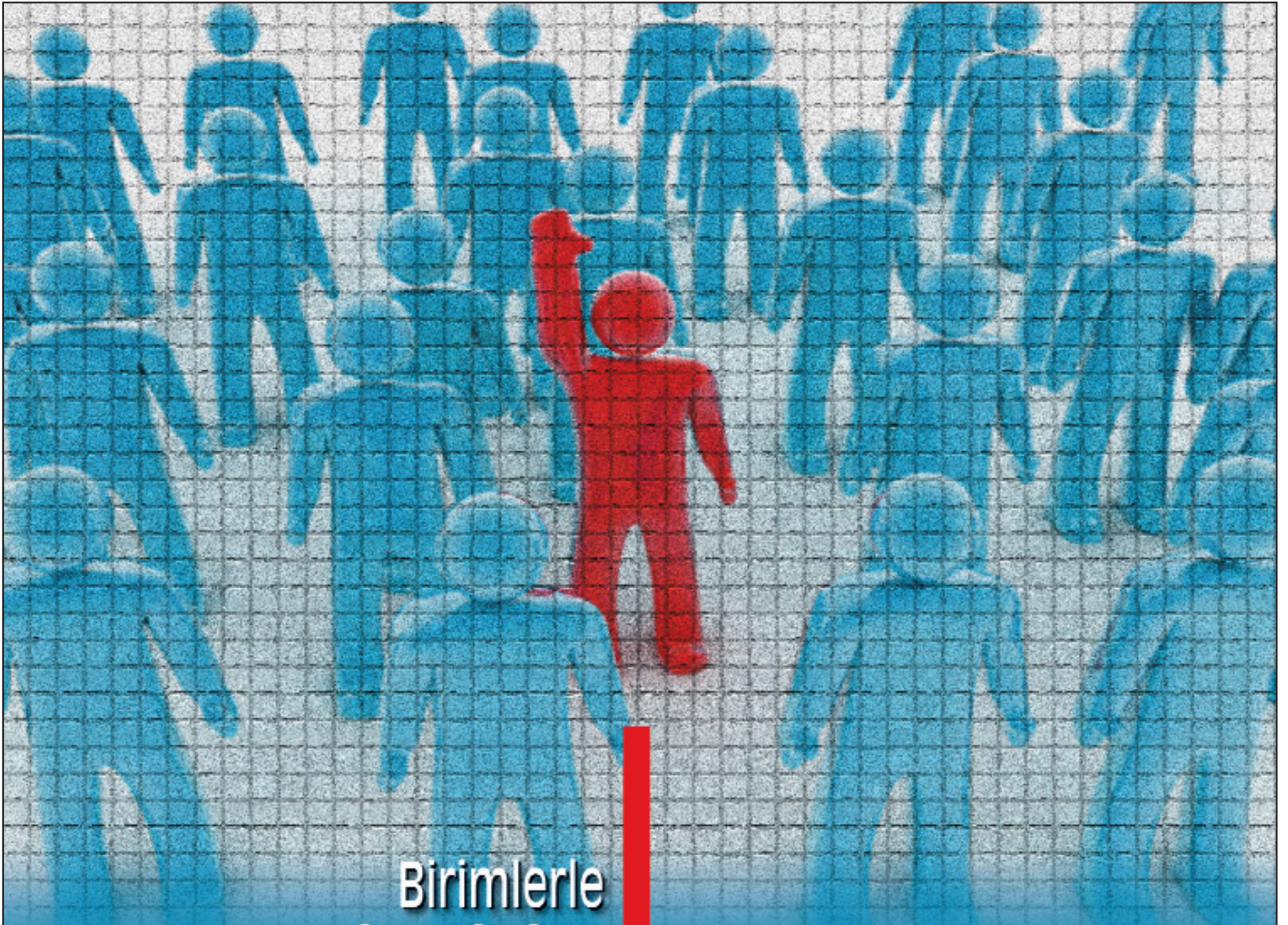
"...Dünyanın başka toprakları benim mütevazî çabalarımın katkısını bekliyor. Senin Küba başkanı olarak taşıdığın sorumluluklar nedeniyle yapamadıklarımı ben yapabilirim. Ayrılma saatimiz geldi. Bunu yaparken hem sevinç, hem de acı duyduğumu bilmelisin. Kurucu olarak en saf umutlarımı, sevdiğim insanlar arasından en sevgili olanı ardımda bırakıyorum. Beni oğlu gibi bağrıma basan bir halkı arkamda bırakıyorum. Yine de

ruhumun bir parçası olarak kalacaklar. Yeni savaş alanlarına, bana aşıladığın inancı, halkımın devrimci ruhunu, en kutsal görevi yerine getirmenin, dünyanın neresinde olursa olsun emperyalizmle savaşmanın bilincini götüreceğim. Bu ise en büyük yürek acısını bile yüz kez dindirir ve yatıştırır.

Başka gökler altında son saatim geldiğinde benim son düşüncem bu halk ve özellikle sen olacaksın. Öğrettiklerin için ve eylemlerimin en son sonuçlarına dek sadık olmaya çalışacağım, örneğin için sana teşekkür ettiğimi, devrimimizin dış politikası ile her zaman özdeşleştiğimi ve buna devam edeceğimi, sonumun geldiği herhangi bir yerde Kübalı devrimci olmanın sorumluluğunu duyacağımı ve öyle davranacağımı, çocuklarıma ve karıma maddi hiçbir şey bırakmadığımı ve bundan üzüntü duymadığımı, aksine sevdiğimi, onlar için hiçbir şey istemediğimi çünkü devletin onlara yaşama ve eğitim görmeleri için gereken her şeyi vereceğini biliyorum. Hasta la Victoria siempre! Patria o muerte!

Adios Cuba, Adios Comandante. Mutlaka yeniden görüşeceğiz."

Birimlerle
daha iyi bir **iletişim**
daha fazla **katılım**
daha **demokratik**
Tabip Odası
için

**Birim
Temsilcileri
Seçiyoruz!**

hekimlerin gücü hekimlerle güçlü

ANKARA TABİP ODASI

w w w . a t o . o r g . t r